

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

ІНЖЕНЕРНИЙ НАВЧАЛЬНО-НАУКОВИЙ ІНСТИТУТ
ім. Ю.М. ПОТЕБНІ

МЕНЕДЖМЕНТУ ОРГАНІЗАЦІЙ ТА УПРАВЛІННЯ ПРОЕКТАМИ
(повне назва кафедри)

Кваліфікаційна робота (проект)

магістр

(рівень вищої освіти)

НА ТЕМУ: УДОСКОНАЛЕННЯ НАПРЯМІВ РОБОТИ РЕГІОНАЛЬНОГО
ВІДДІЛЕННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПО
ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

Виконав: студент другого курсу, групи 8.2810-4з
Спеціальності 281 Публічне управління

та адміністрування

(код і назва спеціальності)

освітньої програми Публічне управління

та адміністрування

(назва освітньої програми)

Примак Олена Миколаївна

(ініціали та прізвище)

Керівник доцент кафедри менеджменту організацій
та управління проектами, к.п.н.

О.М. Венгер

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Рецензент доцент кафедри менеджменту
організацій та управління проектами, к.н.держ.упр.

О.О. Фурсін

(посада, вчене звання, науковий ступінь, прізвище та ініціали)

Запоріжжя, 2021

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Інженерний навчально-науковий інститут
Кафедра менеджменту організацій та управління проектами
Рівень вищої освіти _____ магістр _____
Спеціальність _____ 281 Публічне управління та адміністрування _____
(код та назва)
Освітня програма _____ Публічне управління та адміністрування _____

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри д.філос.н.,
проф. Воронкова В.Г. _____
«___» _____ 20__ року

ЗАВДАННЯ
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ РОБОТУ (ПРОЄКТ) СТУДЕНТОВІ (СТУДЕНТЦІ)

Примак Олени Миколаївни

(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи (проекту) Удосконалення напрямів роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах

керівник роботи Венгер О.М, к.п.н., доцент
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом ЗНУ від «30» 06.2021 року № 975-С

2.Строк подання студентом роботи 01 грудня 2021 р.

3.Вихідні дані до роботи: Формування плану. Матеріали переддипломної практики. Концепція дослідження. Аналіз літературних джерел

4. Зміст розрахунково-пояснювальної записки (перелік питань, які потрібно розробити)

1. Теоретико-методологічні засади роботи Фонду державного майна України в сучасних умовах. 2. Аналітико-дослідницькі виміри роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах. 3. Напрями удосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах

5. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень). Закон України «Про Фонд державного майна України». Основні завдання Фонду державного майна України. Регіональне відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області є територіальним органом Фонду державного майна України. Сервіс автоматичної оцінки об'єктів нерухомості. Структура управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області.

1. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
Розділ 1	Воронкова В.Г., зав. кафедри менеджменту організацій та управління проектами	01.08.2021	
Розділ 2	Венгер О.М, к.п.н., доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами	15.09.2021	
Розділ 3	Венгер О.М, к.п.н., доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами	15.10.2021	
Нормоконтроль	Венгер О.М, к.п.н., доцент кафедри менеджменту організацій та управління проектами	01.12.2021	

2. Дата видачі завдання 30 червня 2021 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів кваліфікаційної роботи	Строк виконання етапів роботи	Примітка
1	З'ясувати теоретичні засади роботи Фонду державного майна України в сучасних умовах	30.07.2021	
2	Сформувати понятійно-категоріальний апарат Фонду державного майна України в сучасних умовах	15.08.2021	
3	Розкрити методи та засоби роботи Фонду державного майна України в сучасних умовах	31.08.2021	
4	Виявити діагностику проблем роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області	15.09.2021	
5	Визначити фактори забезпечення результативності роботи Регіонального відділення	30.09.2021	
6	Дослідити напрями удосконалення роботи Регіонального відділення	01.10.2021	
7	Запропонувати інструменти удосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області	30.10.2021	
8	Обґрунтувати складові підсистеми формування роботи Регіонального відділення	01.11.2021	
9	Розробити практичні рекомендації щодо удосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області	25.11.2021	

Студент

(підпис)

О.М. Примак

(ініціали та прізвище)

Керівник роботи (проекту)

(підпис)

О.М. Венгер

(ініціали та прізвище)

Нормоконтроль пройдено

Нормоконтролер

(підпис)

О.М. Венгер

(ініціали та прізвище)

АНОТАЦІЯ

Примак О.М. Удосконалення напрямів роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах.

Кваліфікаційна робота для здобуття ступеня вищої освіти магістра за спеціальністю 281 Публічне управління та адміністрування, науковий керівник О.М. Венгер. Запорізький національний університет. Інженерний навчально-науковий інститут ім. Ю.М. Потебні. Кафедра менеджменту організацій та управління проектами, 2021.

В кваліфікаційній роботі розглянуто теоретико-методологічні засади роботи Фонду державного майна України в сучасних умовах. Розглянуто особливості формування роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах. Певна увага приділяється виявленню перспектив і недоліків роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах.

Ключові слова: ФОНД ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ, УПРАВЛІННЯ МАЙНОМ, ДЕРЖАВНА ВЛАСНІСТЬ, ОРГАНИ УПРАВЛІННЯ, АДМІНІСТРАТИВНО-ПРАВОВИЙ СТАТУС, ПІДПРИЄМНИЦТВО, ДЕРЖАВНИЙ СЕКТОР ЕКОНОМІКИ, ДЕРЖАВНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

ABSTRACT

Primak O. Improving Work Areas of the Regional Branch of the State Property Fund of Ukraine in the Zaporizhzhia Region under Current Conditions.

Qualification work for a master's degree in 281 Public Administration and Administration, supervisor O. Wenger. Zaporizhia National University. Engineering Educational and Scientific Institute named after Yu.M. Potebni. Department of Organizational Management and Project Management, 2021.

The theoretical and methodological principles of the State Property Fund of Ukraine in modern conditions are considered in the qualification work. The peculiarities of the formation of the work of the Regional Branch of the State Property Fund of Ukraine in the Zaporozhye region in modern conditions are considered. Some attention is paid to identifying prospects and shortcomings of the Regional Branch of the State Property Fund of Ukraine in the Zaporozhye region in modern conditions.

Key words: STATE PROPERTY FUND OF UKRAINE, PROPERTY MANAGEMENT, STATE OWNERSHIP, GOVERNMENT BODIES, ADMINISTRATIVE LEGAL STATUS, ENTREPRENEURSHIP, STATE SECTOR OF ECONOMY, STATE BUSINESS

АННОТАЦИЯ

Примак Е.Н. Усовершенствование направлений работы Регионального отделения Фонда государственного имущества Украины по Запорожской области в современных условиях.

Квалификационная работа по получению степени высшего образования магистра по специальности 281 Публичное управление и администрирование, научный руководитель О.Н. Венгер. Запорожский Национальный университет. Инженерный учебно-научный институт им. Ю.М. Потебни. Кафедра менеджмента организаций и управления проектами, 2021.

В квалификационной работе рассмотрены теоретико-методологические основы работы Фонда государственного имущества Украины в современных условиях. Рассмотрены особенности формирования работы Регионального отделения Фонда государственного имущества Украины по Запорожской области в современных условиях. Особое внимание уделяется выявлению перспектив и недостатков работы Регионального отделения Фонда государственного имущества Украины по Запорожской области в современных условиях.

Ключевые слова: ФОНД ГОСУДАРСТВЕННОГО ИМУЩЕСТВА УКРАИНЫ, УПРАВЛЕНИЕ ИМУЩЕСТВОМ, ГОСУДАРСТВЕННАЯ СОБСТВЕННОСТЬ, ОРГАНЫ УПРАВЛЕНИЯ, АДМИНИСТРАТИВНО ПРАВОВЫЙ СТАТУС, ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО, ГОСУДАРСТВЕННЫЙ СЕКТОР ЭКОНОМИКИ, ГОСУДАРСТВЕННОЕ ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСТВО.

ЗМІСТ

ВСТУП	9
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	13
1.1. Адміністративно-правовий статус Фонду державного майна України	13
1.2. Основні положення Закону України «Про Фонд державного майна України»	21
1.3. Застосування Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» у роботі Фонду державного майна України	36
Висновки до розділу 1	42
РОЗДІЛ 2. АНАЛІТИКО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ВИМІРИ РОБОТИ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	43
2.1. Особливості роботи фонду державного майна України за напрямом приватизації державного майна	43
Особливості роботи фонду державного майна України за напрямом оренди державного майна	50
2.3. Робота Фонду з управління корпоративними правами держави. Захист майнових інтересів держави за кордоном	62
Висновки до розділу 2	73
РОЗДІЛ 3. ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ РЕГІОНАЛЬНОГО ВІДДІЛЕННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПО ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ	74
3.1. Діагностика роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах	74

3.2. Середньостроковий план діяльності Фонду державного майна України на 2022 – 2024 роки	86
3.3. Практичні рекомендації щодо удосконалення напрямів роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах	95
Висновки до розділу 3	111
ВИСНОВКИ	113
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	122

ВСТУП

Актуальність теми кваліфікаційної роботи полягає в тому, що удосконалення механізмів управління державним майном передбачає формулювання мети управління, визначення принципів, цілей, завдань, методів, ефективних інструментів управління. Маючи вичерпний склад об'єктів управління та їх характеристик, необхідно визначити оптимальні повноваження всіх існуючих суб'єктів управління, сформувавши найбільш ефективну на сьогодні структуру механізмів управління у сфері державних майнових відносин. Слід визначитися і з напрямками поліпшення безпосередньо процесу управління завдяки функціям планування, організації, розпорядження, керівництва, контролю.

Аналізуючи законодавчу базу, слід зазначити, що управління державним майном стає одним із значних інструментів підвищення ефективності економіки та посилення її конкурентоспроможності.

Особливості держави-власника, яка бере участь у суспільних відносинах через свої органи та посадових осіб, обумовлюють ключові характеристики здійснення такими суб'єктами права державної власності, необхідного для реалізації всіх державних функцій. Організація здійснення державою володіння, користування, розпорядження державним майном опосередковується в адміністративно-правових відносинах, що виникають між органами держави, їх посадовими особами та іншими суб'єктами.

Проблеми у сфері управління державним майном, зокрема щодо їх форм і відносин, забезпечення ефективності управлінських рішень та вироблення методичних рекомендацій з оцінки вартості об'єктів державної власності розкриті у працях таких зарубіжних дослідників, як Л. Абалкін, Є. Гайдар, Дж. Гелбрейт, М. Дерябіна, К. Ерроу, Л. Клейн, А. Ноув, Е. Савас, Дж. Сакс, Дж. Стігліц, Дж. Тобін, М. Фрідман та ін. Серед українських

вчених, які зробили вагомий внесок у розроблення проблематики дослідження, необхідно відзначити Е. Балацкого, А. Гальчинського, В. Гейця, В. Голикова, В. Гусєва, О. Дація, О. Іваницьку, Б. Кваснюка, М. Корецького, М. Латиніна, І. Лукінова, С. Мочерного, О.Пасхавера, О.Святоцького, А.Чухна та ін.

Проблеми у сфері управління державним майном, зокрема щодо їх форм і відносин, забезпечення ефективності управлінських рішень та вироблення методичних рекомендацій з оцінки вартості об'єктів державної власності розкриті у працях таких зарубіжних дослідників, як Л. Абалкін, Є. Гайдар, Дж. Гелбрейт, М. Дерябіна, К. Ерроу, Л. Клейн, А. Ноув, Е. Савас, Дж. Сакс, Дж. Стігліц, Дж. Тобін, М. Фрідман та ін. Серед українських вчених, які зробили вагомий внесок у розроблення проблематики дослідження, необхідно відзначити Е. Балацкого, А. Гальчинського, В. Гейця, В. Голикова, В. Гусєва, О. Дація, О. Іваницьку, Б. Кваснюка, М. Корецького, М. Латиніна, І. Лукінова, С. Мочерного, О.Пасхавера, О.Святоцького, А.Чухна та ін.

Проблема управління державною власністю та її адміністративно-правового регулювання не є новою в науці адміністративного права. У 40–80-ті роки ХХ століття адміністративно-правовий аспект такого управління досліджували в спеціальних роботах О. П. Альохін, С. М. Братусь, А. В. Венедиктов, Ю. М. Козлов, В. Ф. Опришко; розгляду проблем адміністративно-правової охорони та захисту державної власності були присвячені роботи І. П. Голосніченка, В. В. Луньова, В. Л. Мусіяки, З. М. Рахліна, В. Д. Резвих, В. В. Чернікова.

На рівні дисертаційного дослідження організаційно-правові засади управління державною власністю в незалежній Україні досліджені В. Л. Пількевичем. Питання адміністративно-правової охорони та захисту власності розглядали в останні роки В. В. Галуцько, Ю. В. Гридасов, І. О. Личенко, О. І. Никитенко та інші вчені. Варто відзначити також дисертаційну роботу О. П. Рябченко, ряд робіт вчених у галузі економіки

та науки управління: Р. Ю. Бикова, О. С. Гриневецької, І. О. Жадан, В. К. Кублікова, Д. М. Меєведева, В. Т. Плакіді, В. П. Семенюк-Самсоненко, Д. О. Чебикіна, М. В. Чечетова, М. М. Шкільняка, М. Х. Корецького, що дозволяють додатково підкреслити актуальність комплексного адміністративно-правового дослідження управління державною власністю.

Об'єкт дослідження – процеси роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах.

Предметом дослідження є напрямки розробки та удосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах.

Мета даної роботи полягає в розробці пропозицій щодо вдосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах, дія якого спрямована на ефективне функціонування системи управління державним майном.

Для виконання цієї мети в роботі поставлені наступні завдання:

–узагальнити сутність і значення оцінювання результатів Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах;

–визначити основні показники оцінювання результатів роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах;

–проаналізувати роботу Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах;

–удосконалити стратегію розвитку Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах;

–запропонувати пропозиції щодо удосконалення роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах.

Методологічну основу роботи становлять загальнонаукові прийоми

досліджень і спеціальні методи, що ґрунтуються на сучасних наукових засадах державного управління, економіки і споріднених з ними наук. У роботі використано: історичний та логічний методи – для дослідження еволюції постановки проблеми й наступності її вирішення; абстрактно-логічний – для теоретичного узагальнення й формування висновків; методи аналізу і синтезу – для визначення системи нормативно-правових актів, що регулюють суспільні відносини у сфері управління державним майном; розрахунково-конструктивний – з метою вдосконалення управління державним майном в Україні; експериментальний, систематизації – для розробки проекту єдиної Концепції управління державним майном і приватизації в Україні.

Апробація результатів:

Примак О.М., Ажажа М.А. Законодавчі аспекти Фонду державного майна України. Матеріали I Всеукраїнської науково-практичної конференції здобувачів вищої освіти, аспірантів та молодих вчених «Актуальні питання сталого науково-технічного та соціально-економічного розвитку регіонів України». Запорізький національний університет. Запоріжжя : ЗНУ, 2021. 527 с. С.152-154

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИКО-МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ РОБОТИ ФОНДУ
ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ1.1. Адміністративно-правовий статус Фонду державного майна
України

Перш за все, необхідно зазначити про те, що серед органів виконавчої влади особливе місце в управлінні державним майном належить насамперед Фонду державного майна України.

Розкриття складових адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України дає можливість виокремити його серед ряду інших державних органів, визначивши цілі, завдання, функції, компетенцію, особливості формування та відповідальність зазначеного органу.

Тому, в умовах реформування системи центральних органів виконавчої влади, постає необхідність дослідження адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України як суб'єкта державного управління у сфері користування та розпорядження державним майном, оскільки це має суттєве значення для розробки шляхів удосконалення організаційно-правових засад його діяльності.

На думку В. Б. Авер'янова, головною складовою змісту правового статусу кожного органу є компетенція (права та обов'язки), яка доповнюється такими елементами, як: завдання, функції, характер взаємозв'язків з іншими органами, місце в ієрархічній структурі органів виконавчої влади, порядок вирішення установчих і кадрових питань тощо [30, с. 247].

І. С. Окунів, визначаючи структуру юридичної конструкції правового статусу суб'єкта права зауважує, що вона включає: правосуб'єктність, яка

характеризується єдністю певних складових (правоздатність і дієздатність); систему прав, обов'язків та законних інтересів; систему гарантій прав і обов'язків суб'єктів права; юридичну відповідальність [19, с. 5].

Варта уваги позиція С. Г. Стеценко щодо хибності розгляду адміністративної правосуб'єктності як складової частини адміністративно-правового статусу. Оскільки правосуб'єктність – це здатність суб'єкта мати і реалізовувати права та виконувати обов'язки (тобто це – «право на право», а адміністративно-правовий статус – це вже реально існуючі права та обов'язки [52, с. 90]. Виходячи з цього С. Г. Стеценко дає таке визначення адміністративно-правового статусу, як сукупності прав, обов'язків та гарантій їх реалізації, закріплених у нормах адміністративного права, та зазначає, що в основі адміністративно-правового статусу лежить адміністративна правосуб'єктність [52, с. 90].

Слушною є думка В. Я. Малиновського, який вважає, що правовий статус органу виконавчої влади складається з таких основних елементів: місія, цілі, завдання, функції, компетенція, порядок формування (склад і структура), організація діяльності, підзвітність і підконтрольність, відповідальність, соціальнети інше забезпечення діяльності [16, с. 546].

Ураховуючи вищевикладене, адміністративно-правовий статус Фонду державного майна України складається з таких блоків елементів, як:

- 1) цільовий блок (місія, цілі, завдання, функції вказаного органу державної влади;
- 2) структурно- організаційний блок (порядок формування, організація діяльності);
- 3) компетенційний блок (права та обов'язки);
- 4) відповідальність.

Правовий статус Фонду державного майна України визначений у спеціальному Законі України «Про Фонд державного майна України». [32].

Крім того, відповідно до Наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Плану діяльності Фонду державного майна України

на 2022 – 2024 роки» від 06.08.2021 р. № 1381 уточнено місією Фонду державного майна України [70].

Відповідно до п. 11, п. 23 ч. 6 ст. 6 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» суб'єкти державного управління уповноважені вести облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні та забезпечують надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності відомостей про об'єкти державної власності для формування і ведення зазначеного реєстру [29]. ФДМ України визначено розпорядником такого реєстру відповідно до Постанови КМУ «Про затвердження Положення про Єдиний реєстр об'єктів державної власності» від 14 квітня 2004 р. № 467.

Ураховуючи вищевикладене, на Фонд державного майна України покладено також завдання щодо забезпечення формування і ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

Переходячи до розгляду функцій, як важливої складової адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України, зауважимо, що функції органу державного управління поєднують загальні риси функцій державного управління та мають свої особливості та відмінності, які можна визначити як юридично визначені, відносно самостійні та однорідні напрями діяльності конкретних органів державного управління, які здійснюються ними відповідно до покладених на них завдань та наданих їм повноважень, спрямованих на досягнення об'єктивно обумовлених цілей та завдань державного управління [23, с. 48].

Здійснення функцій державного управління полягає у визначенні способів впливу з боку цих органів на об'єкти (регулює, координує, контролює тощо). Таким чином, на рівні органів державного управління, тобто Фонду державного майна України відбувається поєднання функцій і завдань держави з функціями державного управління [23, с. 43].

До загальних функцій державного управління, які широко використовує у своїй діяльності Фонд державного майна України можемо

віднести: дослідження інформації (збір інформації з приводу визначення потенційних інвесторів покупців, державного нерухомого майна); планування; організацію (наприклад, при створенні представництв у районах та містах); керування (наприклад, у випадку затвердження Фондом державного майна України переліку об'єктів державної власності, що підлягає приватизації відповідно до ч. 1 ст. 7 Закону України «Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію)» [21]); контроль (наприклад, Фонд державного майна України здійснює контроль за діяльністю регіональних відділень та представництв).

Серед спеціальних функцій Фонду державного майна України, які конкретизують зміст його управлінської діяльності у сфері користування та розпорядження нерухомим майном, виділимо: утворення комісій з приватизації, інвентаризації, реструктуризації, конкурсних комісії з продажу; прийняття рішень про внесення земельних ділянок державної власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, до статутного капіталу господарських товариств; виступає організатором продажу нерухомого майна державних унітарних підприємств [232].

Реалізація Фонду державного майна України допоміжних функцій державного управління, таких як управління персоналом, стимулювання, фінансування, матеріально-технічне забезпечення, сприяє ефективному виконанню його загальних та спеціальних функцій державного управління.

Розглядаючи структурно-організаційний блок Фонду державного майна правового статусу, необхідно зауважити, що існування ФДМ України передбачено Конституцією України, а його спеціальний статус визначається порядком призначення Голови ФДМ України. Так, відповідно до п. 12 ст. 85 Конституції України до повноважень Верховної Ради України належить призначення за поданням Прем'єр-міністра України Голови Фонду державного майна України [88].

Елементом правового статусу ФДМ України є також порядок його формування, що визначається Законом України «Про Фонд державного

майна України». Так, відповідно до зазначеного закону, Фонд державного майна України здійснює свої повноваження безпосередньо і через регіональні відділення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі та представництва у районах та містах, створених Фондом державного майна України, у разі необхідності. Відповідно до ст. 1 Закону України «Про Фонд державного майна України» діяльність Фонду державного майна України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Компетенційний блок складають повноваження (закріплені за органом виконавчої влади права і обов'язки). З цього приводу, О. Д. Крупчан зазначає, що компетенція центрального органу виконавчої влади як організаційно-правова категорія є точним переліком його повноважень, тобто прав і обов'язків, визначених відповідним органом державної влади (Президентом України, Верховною Радою України) у певному нормативно-правовому акті, реалізуючи які центральний орган виконавчої влади здійснює свою діяльність [53, с. 59].

Саме таким шляхом пішов законодавець, окресливши у ст. 5 Закону України «Про Фонд державного майна України» повноваження Фонду державного майна України.

За змістом повноважень Фонду державного майна України встановлених ст. 5 Закону України «Про Фонд державного майна України» можна виділити дві групи повноважень у сфері управління державним майном, в тому числі нерухомим майном

Варто зауважити, що на сьогодні спірним залишається питання повноважень Фонду державного майна України, зокрема, щодо повноважень з управління корпоративними правами держави та ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності. Так, одні науковці пропонують вилучити з компетенції останнього зазначені повноваження [71; 92], а інші – навпаки покласти на Фонду державного майна України повноваження виступати основним органом з управління корпоративними правами держави з метою

запобігання розпорошенню цих функцій між різними органами влади [73, с. 259]. Крім того, існують також пропозиції з приводу залишення за ФДМ України лише повноважень з приватизації об'єктів державної власності [22].

З цього приводу, слід зауважити те, що апарат управління в Україні характеризується такими рисами як: розпорошеністю і неузгодженістю функцій управління між окремими органами.

Ураховуючи вищевикладене, повноваження у сфері управління корпоративними правами держави пропонуємо залишити за Фондом державного майна України, при цьому має бути чітке розмежування повноважень з приватизації й управління державними активами усередині Фонду державного майна України.

Варто зазначити, що за даними Фонду державного майна України, до основних проблемних аспектів запровадження дієвої моделі управління державним сектором, який має забезпечити позитивний вплив на конкурентоспроможність національної економіки в цілому є домінування державних підприємств у складі державного сектору при тому, що частка господарських товариств складає лише 5 % [24].

Через це доцільним є здійснення таких заходів як подальше упорядкування обліку підприємств держсектору, а також актуалізація переліку підприємств, що не підлягають приватизації, та тих що можуть бути корпоративізовані. З приводу скорочення переліку об'єктів державної власності, які не підлягають приватизації, слід зауважити те, що в державній власності мають залишитися лише ті об'єкти, які забезпечують виконання державою своїх основних функцій і гарантують національну й економічну безпеку [69]. Велика кількість державних підприємств, діяльність яких не забезпечує виконання державою своїх функцій, або пакетів акцій господарських товариств, розмір яких не забезпечує державі вирішального впливу на їх діяльність, та незавершеність приватизаційних процесів [51] призводить до збитків та неефективного витрачання коштів з державного та місцевих бюджетів. Саме тому має проводитись продаж пакетів акцій,

володіння якими не дає державі змоги впливати на роботу підприємств [21].

Державні ж підприємства мають бути інтегровані за галузевою ознакою, що стане однією з передумов на шляху здійснення дієвого управління об'єктами державної власності в тому числі нерухомим майном. Забезпечення ж ефективного менеджменту є можливим за рахунок перепідготовки держслужбовців, залучення консалтингових фірм, кризових менеджерів [42]. Отже, необхідно оптимізувати розмір і структуру державного сектору. У цьому зв'язку особливої актуальності набувають питання приватизації.

Зазначаємо, що для здійснення власних завдань і функцій держава наділяє державні органи державно-владними повноваженнями. Важливе значення у сфері користування та розпорядження нерухомим майном мають повноваження Фонду державного майна України у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності. Вказані повноваження визначені Законом України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» та Законом України «Про Фонд державного майна України».

На сьогодні, повноваження, щодо організації професійної підготовки оцінювачів нерухомого майна, ведення Державного реєстру оцінювачів нерухомого майна, здійснюються Фондом державного майна України (з приводу будівель, споруд, цілісних майнових комплексів всіх форм власності), та Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру (проведення експертної грошової оцінки земельних ділянок).

З метою запровадження єдиних методичних підходів та стандартів у питаннях визначення вартості нерухомого майна, оцінки нерухомого майна, а також вирішення міжвідомчих незгодженостей, необхідним є зосередження в одному органі, а саме у Фонді державного майна України таких повноважень:

- державного регулювання оціночної діяльності;
- організації професійної підготовки оцінювачів по всім напрямках;

– ведення єдиного Державного реєстру оцінювачів.

У цьому зв'язку вважаємо за потрібне передати повноваження Державної служби України з питань геодезії, картографії та кадастру в частині організації професійної підготовки оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок, а також ведення Державного реєстру оцінювачів з експертної грошової оцінки земельних ділянок, які отримали кваліфікаційне свідоцтво – Фонду державного майна України.

Такі зміни дають змогу вирішити питання усунення подвійного регулювання та дублювання повноважень органів виконавчої влади у сфері оцінки нерухомого майна.

Прикладом дублювання функцій Державною службою України з питань геодезії, картографії та кадастру може слугувати процедура видачі кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів, яка, на сьогодні, є ускладненою та затратною. Так, відповідно до Наказу Фонду державного майна України від 19.02.2013 р. № 210 «Про затвердження форм кваліфікаційних свідоцтв оцінювачів», в кваліфікаційному свідоцтві оцінювача зазначається напрям оцінки майна «Оцінка об'єктів у матеріальній формі» та спеціалізація 1.1. в межах напрямку «Оцінка нерухомих речей (нерухомого майна, нерухомості), у тому числі експертна грошова оцінка земельних ділянок» [89].

Сертифікат же суб'єкта оціночної діяльності, який є підтвердженням включення інформації про оцінювача до Державного реєстру оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, відповідно до Наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Положення про видачу сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності» від 14.03.2002 р. № 479 видається за напрямом 1 «Оцінка об'єктів у матеріальній формі»: спеціалізація 1.1 «Оцінка нерухомих речей (нерухомого майна, нерухомості), у тому числі земельних ділянок, та майнових прав на них». При цьому згідно з Наказом Державного агентства земельних ресурсів України «Про затвердження Порядку видачі Кваліфікаційного свідоцтва» від 10.08.2007 р. № 116 встановлено окремий порядок видачі кваліфікаційного свідоцтва оцінювача

з експертної грошової оцінки земельних ділянок», що здійснюється Державним агентством земельних ресурсів України [79]. Вказане свідчить про необхідність справляння подвійної плати за навчання для здачі кваліфікаційного іспиту та отримання свідоцтва оцінювача, що в кінцевому підсумку має значення для збільшення плати за здійснення оціночних робіт; неузгодженість дій державних органів, що тягне за собою виконання дублюючих функцій та понесення додаткових витрат для держави.

1.2. Основні положення Закону України «Про Фонд державного майна України»

Стаття 1. Статус Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України є центральним органом виконавчої влади із спеціальним статусом, що реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Фонд державного майна України відповідальний перед Президентом України.

Діяльність Фонду державного майна України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

Особливості спеціального статусу Фонду державного майна України визначаються Конституцією та законами України, актами Президента України і полягають в особливому порядку призначення на посаду та звільнення з посади Голови Фонду державного майна України.

Стаття 2. Принципи діяльності Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України діє за принципом єдиноначальності. Діяльність Фонду державного майна України ґрунтується на принципах верховенства права, законності, безперервності, відкритості, прозорості та відповідальності.

Стаття 3. Правові засади діяльності Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України у своїй діяльності керується Конституцією України, цим та іншими законами України, актами Президента України, Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, іншими актами законодавства України, дорученнями Президента України та Прем'єр-міністра України.

Стаття 4. Основні завдання Фонду державного майна України

1. До основних завдань Фонду державного майна України належать:

1) реалізація державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

2) організація виконання Конституції та законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України, інших актів законодавства та здійснення контролю за їх виконанням;

3) управління об'єктами державної власності, зокрема корпоративними правами держави у статутних капіталах господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію та затверджено план розміщення акцій; товариств, утворених у процесі перетворення (у тому числі шляхом корпоратизації) державних підприємств, що належать до сфери його управління, а також товариств, утворених за участю Фонду державного майна України;

4) захист майнових прав державних підприємств, а також державних пакетів акцій (часток), що належать до сфери управління Фонду державного майна України на території України;

5) здійснення контролю у сфері організації та проведення приватизації державного майна, відчуження державного майна у випадках, встановлених законодавством, передачі державного майна в оренду та користування; повернення у державну власність державного майна, що було приватизоване, відчужене або вибуло з державної власності з порушенням законодавства; управління корпоративними правами держави, які перебувають у сфері його управління;

6) державне регулювання у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

7) сприяння процесу демонополізації економіки і створенню умов для конкуренції виробників;

8) співробітництво з міжнародними організаціями у реалізації державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна у межах покладених на нього повноважень, управління корпоративними правами держави, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

2. Фонд державного майна України подає:

щокварталу Президенту України, Верховній Раді України і Кабінету Міністрів України аналітичну довідку про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна;

щороку, до 1 травня, Президенту України, Верховній Раді України і Кабінету Міністрів України звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна.

ПОВНОВАЖЕННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

Стаття 5. Повноваження Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України:

1) у сфері нормативного забезпечення:

розробляє та вносить в установленому порядку Кабінету Міністрів України проекти законів та інших нормативно-правових актів;

- видає власні нормативно-правові акти;
- бере участь у:
 - розробленні проектів міжнародних договорів з питань державної власності та її використання;
 - розробленні та реалізації міжнародних проектів і програм;
 - здійснює співробітництво з міжнародними організаціями, державними органами і неурядовими організаціями іноземних держав з питань, що належать до його компетенції;

2) у сфері приватизації державного майна:

- бере участь у: підготовці спільних проектів щодо фінансування міжнародними організаціями структурних перетворень в економіці держави, приватизації та післяприватизаційної підтримки підприємств; формуванні інвестиційної політики;
 - сприяє залученню недержавних інвестицій в об'єкти державного сектора економіки, зокрема шляхом реалізації інвестиційних проектів на засадах спільної чи інвестиційної діяльності;
 - змінює у процесі приватизації організаційну форму підприємств, що перебувають у державній власності;
 - приймає рішення про припинення юридичної особи у процесі приватизації;
 - здійснює повноваження власника державного майна, у тому числі корпоративних прав, у процесі приватизації та контролює діяльність підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління;
 - здійснює продаж державного майна в процесі його приватизації;
 - підписує акти приймання-передачі державного майна, у тому числі акцій (часток), у процесі утворення господарських товариств;
 - приймає рішення про приватизацію;
 - утворює аукціонні комісії;
 - бере та передає функції управління майном державних підприємств;
 - затверджує:

– плани розміщення акцій акціонерних товариств у процесі приватизації;

– переліки об'єктів малої приватизації;

укладає:

– угоди щодо проведення підготовки об'єктів до приватизації та їх продажу;

– договори на проведення незалежної оцінки майна у процесі приватизації та в інших випадках, установлених законодавством;

– угоди щодо проведення аудиту, екологічного аудиту об'єктів приватизації у випадках, передбачених законодавством;

– договори з операторами організованих ринків капіталу, іншими уповноваженими особами щодо проведення аукціонів з продажу майна, у тому числі акцій акціонерних товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), а також інших суб'єктів господарювання, у статутному капіталі яких є державна частка;

– та розриває контракти з керівниками державних підприємств, функції з управління майном яких передані Фонду державного майна України;

виступає відповідно до Закону України "Про управління об'єктами державної і комунальної власності":

– з боку держави засновником та учасником підприємств, заснованих на базі об'єднання майна різних форм власності, або у разі придбання державою пакетів акцій (часток) в інших власників;

– правонаступником державних підприємств, установ та організацій стосовно суб'єктів господарювання, раніше утворених за їх участю, а також державних внесків до статутного капіталу недержавних суб'єктів господарювання;

– представляє відповідно до законодавства інтереси України з питань визнання прав і регулювання відносин власності та використання державного майна, визначає право власності держави на розташоване на території

України майно, майнові права та інші активи підприємств, установ та організацій колишнього союзного підпорядкування, які під час утворення господарських товариств передаються до їх статутного капіталу;

– здійснює контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу державного майна;

– вживає спільно з органами Антимонопольного комітету України заходів до запобігання монополізації товарних ринків у процесі приватизації та оренди державного майна;

– залучає у випадках, установлених законодавством, на конкурентних засадах радників, незалежних консультантів та експертів у процесі приватизації об'єктів приватизації;

– приймає рішення про подальше використання державного майна (крім матеріальних носіїв секретної інформації), що не увійшло до статутного капіталу господарських товариств у процесі приватизації;

– підтверджує факт передачі державного майна до статутного капіталу господарських товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації) у порядку, встановленому законодавством;

– здійснює контроль щодо своєчасного та повного надходження коштів від продажу об'єктів приватизації;

– публікує в офіційних друкованих виданнях Фонду державного майна України інформацію про приватизацію;

3) у сфері управління корпоративними правами держави:

– здійснює управління корпоративними правами держави, що перебувають у сфері його управління;

– проводить аналіз ефективності управління корпоративними правами держави, що перебувають у сфері його управління;

– бере участь у методологічному забезпеченні управління корпоративними правами держави;

– забезпечує погодження договорів застави та фінансових запозичень господарських товариств, що належать до сфери його управління;

–проводить моніторинг сплати дивідендів до Державного бюджету України господарськими товариствами, що належать до сфери його управління;

–проводить моніторинг фінансово-економічних показників діяльності господарських товариств, які належать до сфери його управління;

–здійснює реструктуризацію господарських товариств, у статутних капіталах яких корпоративні права держави перевищують 50 відсотків і які належать до сфери його управління;

–погоджує мирові угоди, плани санації і переліки ліквідаційних мас та зміни і доповнення до них у справах про банкрутство господарських організацій з корпоративними правами держави понад 50 відсотків їх статутного капіталу, які перебувають у процесі приватизації;

–бере участь у провадженні справ про банкрутство господарських товариств з корпоративними правами держави;

–подає Кабінету Міністрів України пропозиції щодо доцільності придбання державою пакетів акцій (часток) господарських товариств, утворених у процесі приватизації (корпоратизації), в інших власників та акцій додаткової емісії;

–погоджує пропозиції уповноважених органів управління щодо:

–передачі повноважень з управління корпоративними правами держави уповноваженим органам управління та господарським структурам;

–за погодженням з Кабінетом Міністрів України приймає рішення про утворення державних холдингових компаній у процесі приватизації;

–утворює державні холдингові компанії;

–виступає засновником державних холдингових компаній у процесі приватизації державних підприємств;

–організовує ведення реєстру корпоративних прав держави відповідно до Закону України "Про управління об'єктами державної власності";

–сприяє стабільному функціонуванню фондового ринку;

4) у сфері оренди державного майна:

–виступає орендодавцем цілісних (єдиних) майнових комплексів підприємств, їх структурних підрозділів та нерухомого майна, а також майна, що не увійшло до статутного капіталу господарських товариств у процесі приватизації (корпоратизації), що перебувають у державній власності;

–здійснює контроль за надходженням до Державного бюджету України плати за оренду державного майна;

–забезпечує проведення інвентаризації єдиних майнових комплексів державних підприємств, їх структурних підрозділів, орендодавцем яких є Фонд державного майна України, а також затверджує акти оцінки (висновки про вартість майна), щодо якого виступає орендодавцем;

–здійснює контроль за використанням орендованих цілісних майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів, виконанням умов договорів оренди цілісних майнових комплексів державних підприємств;

–бере участь у здійсненні контролю за поверненням цілісних майнових комплексів державних підприємств до сфери управління уповноважених органів управління після закінчення строку дії договорів оренди;

5) у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності:

здійснює:

–державне регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

–контроль за виконанням суб'єктами оціночної діяльності та оцінювачами вимог законодавства;

–контроль за дотриманням єдності методичного та організаційного забезпечення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

–професійну оціночну діяльність у процесі приватизації та оренди державного майна;

–утворює відповідно до Закону України "Про центральні органи виконавчої влади" наглядову раду з питань оціночної діяльності з числа представників Фонду державного майна України, представників, делегованих іншими органами державної влади, представників громадських організацій, науковців, фахівців у сфері оціночної діяльності; інші консультативні, дорадчі, допоміжні органи та організовує їх роботу, бере участь у їх роботі;

–організовує професійну підготовку оцінювачів, затверджує вимоги до керівників суб'єктів оціночної діяльності та оцінювачів, що працюють у їх складі;

–затверджує склад та порядок роботи екзаменаційних комісій з професійної підготовки оцінювачів, організовує їх роботу, затверджує програми навчання та складання іспитів;

–визнає статус саморегульованих організацій оцінювачів, їх об'єднань та здійснює контроль за додержанням ними правил громадського регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

–сприяє розвитку громадського регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

–веде у визначеному ним порядку Державний реєстр оцінювачів та суб'єктів оціночної діяльності, які здійснюють оцінку майна, майнових прав і провадять професійну оціночну діяльність за відповідними напрямками (спеціалізаціями);

–здійснює методичне регулювання у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, затверджує методики та приймає нормативно-правові акти, у тому числі правила організації системи зовнішнього контролю якості, які містять правила організації, випадки, порядок, строки та періодичність проведення перевірок системи зовнішнього контролю якості, порядок рецензування звітів про оцінку (актів оцінки майна), а також можливості та способи відшкодування завданої шкоди (збитків);

–вживає заходів, спрямованих на впровадження у вітчизняну практику оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності міжнародних норм і правил оцінки майна, та заходів, спрямованих на вдосконалення оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

–сприяє створенню конкурентного середовища серед суб'єктів оціночної діяльності;

–забезпечує широке інформування суспільства з питань оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, стану та особливостей ціноутворення на майно та майнові права;

провадить іншу діяльність, пов'язану із здійсненням наданих законодавством повноважень з державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;

б) у сфері розпорядження земельними ділянками державної власності: здійснює:

–повноваження власника земельних ділянок державної власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації;

–повноваження щодо розпорядження земельними ділянками державної власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації;

–приймає рішення про внесення земельних ділянок державної власності, на яких розташовані об'єкти, що підлягають приватизації, до статутного капіталу господарських товариств;

7) забезпечує відповідно до Закону України "Про управління об'єктами державної власності" формування і ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності, є його розпорядником;

8) засновує друковані засоби масової інформації в порядку, встановленому законом;

9) погоджує (приймає) відповідно до законодавства рішення про передачу об'єктів державної власності в комунальну власність, до сфери управління інших уповноважених органів управління або Національній

академії наук України, галузевим академіям наук, а також погоджує рішення про передачу об'єктів комунальної власності в державну власність;

10) проводить аналіз використання державного майна у випадках, визначених законодавством;

11) приймає рішення про створення, реорганізацію (реструктуризацію) та ліквідацію підприємств і організацій, заснованих на державній власності, що належать до сфери його управління;

12) здійснює управління підприємствами та організаціями, заснованими на державній власності, що перебувають у сфері його управління;

13) надає центральному органу виконавчої влади з питань економіки в установленому цим органом порядку звіти про виконання функцій з управління об'єктами державної власності, в тому числі корпоративними правами держави, зокрема зведену інформацію про показники фінансового плану підприємств, установ та організацій, що належать до сфери його управління;

14) проводить роботу із залучення та використання міжнародної фінансової, технічної допомоги у сферах, що належать до його компетенції;

15) залучає науково-дослідні інститути, вищі навчальні заклади, інші установи, а також фахівців для надання консультацій та проведення експертиз під час вирішення питань, що належать до його компетенції;

16) виступає замовником та координатором виконання завдань державних науково-технічних програм з питань, що належать до його компетенції;

17) виступає організатором продажу нерухомого майна державних унітарних підприємств.

2. Фонд державного майна України здійснює інші повноваження, визначені законами України та пов'язані з виконанням покладених на нього Президентом України завдань.

СИСТЕМА ДЕРЖАВНИХ ОРГАНІВ ПРИВАТИЗАЦІЇ ТА КЕРІВНИЦТВО ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

Стаття 6. Система державних органів приватизації

1. Фонд державного майна України здійснює свої повноваження безпосередньо і через регіональні відділення в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві і Севастополі та представництва у районах та містах, створених Фондом державного майна України, у разі необхідності.

Представництва підпорядковуються регіональним відділенням.

Фонд державного майна України, регіональні відділення та представництва становлять єдину систему державних органів приватизації.

2. Регіональні відділення та представництва Фонду державного майна України є юридичними особами публічного права, мають самостійний баланс, рахунки в органах Державної казначейської служби України, печатку із зображенням Державного Герба України і своїм найменуванням.

3. Регіональні відділення та представництва діють на підставі положень, що затверджуються Головою Фонду державного майна України.

Керівники регіональних відділень та представництв призначаються на посаду за погодженням з головами місцевих державних адміністрацій та звільняються з посади Головою Фонду державного майна України.

Фонд державного майна України здійснює контроль за діяльністю регіональних відділень та представництв.

Стаття 7. Голова Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України очолює Голова, який за згодою Верховної Ради України призначається на посаду та звільняється з посади Президентом України.

Стаття 8. Заступники Голови Фонду державного майна України

1. Голова Фонду державного майна України має першого заступника і заступника, які здійснюють визначені Головою Фонду державного майна України обов'язки. У разі необхідності для забезпечення здійснення Фондом державного майна України окремих завдань за рішенням Президента України

у Фонді державного майна України додатково запроваджується посада заступника Голови Фонду державного майна України.

2. Перший заступник та заступник Голови Фонду державного майна України призначаються на посаду за поданням Прем'єр-міністра України та звільняються з посади Президентом України.

Прем'єр-міністр України вносить на розгляд Президента України подання про призначення на посаду першого заступника та заступника Голови Фонду державного майна України відповідно до пропозицій Голови Фонду державного майна України.

3. У разі відсутності Голови Фонду державного майна України чи неможливості здійснювати ним свої повноваження з інших причин його обов'язки виконує один із заступників відповідно до встановленого Головою Фонду державного майна України розподілу обов'язків.

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЗДІЙСНЕННЯ ПОВНОВАЖЕНЬ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ

Стаття 9. Нормативно-правові акти Фонду державного майна України

1. Фонд державного майна України у межах своїх повноважень, на основі та на виконання Конституції та законів України, актів Президента України і Кабінету Міністрів України видає накази, що підписує Голова Фонду державного майна України.

2. Накази Фонду державного майна України, видані у межах його повноважень, є обов'язковими для виконання центральними органами виконавчої влади, підприємствами, установами, організаціями всіх форм власності та громадянами.

3. Накази Фонду державного майна України нормативно-правового змісту підлягають державній реєстрації Міністерством юстиції України та включаються до Єдиного державного реєстру нормативно-правових актів.

4. Накази Фонду державного майна України, що є нормативно-правовими актами і пройшли державну реєстрацію, набирають чинності з дня

офіційного опублікування, якщо інше не передбачено самими актами, але не раніше дня офіційного опублікування.

5. Усі накази Фонду державного майна України оприлюднюються державною мовою на офіційному веб-сайті Фонду державного майна України.

6. Накази Фонду державного майна України або їх окремі частини можуть бути оскаржені фізичними та юридичними особами до адміністративного суду в порядку, встановленому законом.

7. Накази Фонду державного майна України можуть бути скасовані Кабінетом Міністрів України повністю чи в окремій частині.

8. Скасування наказу Фонду державного майна України Кабінетом Міністрів України має наслідком припинення вчинення будь-якими органами, особами дій, спрямованих на виконання скасованого наказу Фонду державного майна України, здійснення повноважень, визначених таким наказом.

Стаття 10. Забезпечення Фонду державного майна України інформаційними матеріалами

1. Фонд державного майна України для виконання покладених на нього завдань має право в установленому порядку:

одержувати інформацію, документи і матеріали від державних органів та органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій усіх форм власності та їх посадових осіб;

користуватися відповідними інформаційними базами даних державних органів, державними, у тому числі урядовими, системами зв'язку і комунікацій, мережами спеціального зв'язку та іншими технічними засобами.

Стаття 11. Порядок використання та поширення інформації

1. Працівники державних органів приватизації та особи, які залучаються цими органами до роботи, у процесі здійснення своїх функцій і повноважень, передбачених цим та іншими законами, які використовують, поширюють та володіють інформацією, порядок використання, поширення і

зберігання якої передбачений законодавством, за порушення вимог законодавства про інформацію, а також за оприлюднення та подання до органів виконавчої влади недостовірної інформації несуть відповідальність відповідно до закону.

Стаття 12. Відповідальність працівників Фонду державного майна України, регіональних відділень та представництв

1. Працівники Фонду державного майна України, регіональних відділень та представництв за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків несуть кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та цивільно-правову відповідальність відповідно до закону.

Стаття 13. Гарантії здійснення повноважень Фонду державного майна України

1. Втручання центральних і місцевих органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, їх посадових осіб, об'єднань громадян та представників у діяльність Фонду державного майна України забороняється, крім випадків, передбачених законом.

2. Вплив у будь-якій формі на працівників Фонду державного майна України з метою перешкоджання виконанню ними службових обов'язків або прийняття неправомірного рішення тягне за собою відповідальність згідно із законом.

Стаття 14. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення діяльності органів Фонду державного майна України

1. Фінансування та матеріально-технічне забезпечення Фонду державного майна України здійснюються за рахунок коштів Державного бюджету України.

Стаття 15. Умови оплати праці, матеріального та побутового забезпечення працівників Фонду державного майна України, у тому числі державних службовців

1. Умови оплати праці працівників Фонду державного майна України, у тому числі державних службовців, їх матеріального і побутового

забезпечення визначаються законами України та актами Кабінету Міністрів України.

Стаття 16. Взаємодія Фонду державного майна України з Верховною Радою України, органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, а також з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами та організаціями

Фонд державного майна України у процесі виконання покладених на нього завдань взаємодіє в установленому цим та іншими законами України порядку з Верховною Радою України, органами виконавчої влади, допоміжними органами і службами, утвореними Президентом України, а також з органами місцевого самоврядування, відповідними органами іноземних держав і міжнародних організацій, підприємствами, установами та організаціями.

1.3.Застосування Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» у роботі Фонду державного майна України

Згідно Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва у районах і містах, органи приватизації в Автономній Республіці Крим становлять єдину систему державних органів приватизації.

Державні органи приватизації здійснюють державну політику у сфері приватизації та діють на підставі Закону України "Про Фонд державного майна України", цього Закону, інших актів законодавства.

Державні органи приватизації у межах своєї компетенції здійснюють такі основні повноваження:

–затверджують переліки об'єктів, що підлягають приватизації;

- класифікують об'єкти приватизації відповідно до цього Закону;
- приймають рішення про приватизацію об'єктів державної власності у випадках, установлених законодавством;
- змінюють у процесі приватизації організаційну форму підприємств, що перебувають у державній власності;
- здійснюють повноваження власника державного майна, у тому числі корпоративних прав, у процесі приватизації;
- представляють відповідно до міжнародних договорів України з питань міждержавних майнових відносин інтереси держави з питань визнання прав і регулювання відносин власності та використання державного майна, визначають право власності держави на розташоване на території України майно, майнові права та інші активи підприємств, установ та організацій колишнього союзного підпорядкування, які під час утворення господарських товариств передаються до їх статутного капіталу;
- здійснюють управління об'єктами державної власності, зокрема державними підприємствами та корпоративними правами держави у статутних капіталах господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію та затверджено план розміщення акцій товариств, утворених у процесі перетворення (у тому числі шляхом корпоратизації) державних підприємств, що належать до сфери управління Фонду державного майна України, а також товариств, утворених за участю Фонду державного майна України;
- продають майно, що перебуває у державній власності, у процесі його приватизації, а також акції (частки), що належать державі у майні господарських товариств;
- утворюють аукціонні комісії;
- затверджують плани розміщення акцій акціонерних товариств у процесі приватизації;
- укладають договори на проведення оцінки об'єктів приватизації у випадках, передбачених законодавством;

–укладають договори з радниками, які беруть на себе зобов'язання щодо надання послуг у процесі приватизації об'єктів державної власності, у тому числі пошуку потенційних покупців об'єктів приватизації, з визначенням стартової ціни об'єктів великої приватизації;

–укладають договори з іншими уповноваженими особами щодо проведення аукціонів з продажу об'єктів приватизації;

–укладають з потенційними покупцями єдиних майнових комплексів державних підприємств та пакетів акцій договори про конфіденційність інформації про об'єкт приватизації;

–укладають договори про розроблення документації із землеустрою у випадках, передбачених законодавством;

–укладають у випадках, передбачених законодавством, угоди щодо проведення екологічного аудиту об'єктів приватизації;

–залучають суб'єктів господарювання для організації та/або проведення аукціонів, у тому числі в електронній формі (електронний аукціон);

–виступають з боку держави засновником підприємств, заснованих на базі об'єднання майна різних форм власності;

–контролюють виконання умов договорів купівлі-продажу державного майна;

–здійснюють захист майнових прав державних підприємств, а також корпоративних прав держави на території України, що належать до сфери управління Фонду державного майна України;

–державні органи приватизації здійснюють інші повноваження, передбачені цим Законом, іншими актами законодавства.

Органи приватизації оприлюднюють та надають інформацію на запити відповідно до Закону України "Про доступ до публічної інформації".

Органи приватизації не мають права втручатися в господарську діяльність підприємств, за винятком випадків, передбачених законодавством України та установчими документами таких підприємств.

Повноваження органів місцевого самоврядування у сфері приватизації визначаються законами України і правовими актами органів місцевого самоврядування.

Досить актуальним є положення ст. 7 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» відповідно до якого державні органи приватизації здійснюють такі повноваження як внесення земельної ділянки державної власності до статутного капіталу господарських товариств відповідно до законодавства [22]. Це означає включення вартості земельної ділянки до статутного капіталу господарського товариства та унеможливлення отримання земельної ділянки в обхід законодавства. Однак реалізація таких повноважень не обов'язково має місце в усіх випадках продажу об'єктів приватизації разом з земельними ділянками. Відповідно до п. 5 ст. 18-2 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна», об'єкт приватизації, який пропонувався до продажу разом із земельною ділянкою державної власності і не був проданий у зв'язку з неподанням заяв про участь у придбанні такого об'єкта, може бути за рішенням державного органу приватизації запропонованим до продажу без земельної ділянки [22].

Однак поки буде існувати норма закону, яка дозволяє продаж об'єкта приватизації без земельної ділянки державної власності, що передбачено ст. 18-2 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» більшість об'єктів будуть приватизуватись окремо, оскільки ціна такого об'єкта буде нижчою, що і показують дані Фонду державного майна України.

Вказане, у свою чергу, буде сприяти розвитку та поширенню корумпованих схем, за яких можливим є викуп тільки нерухомого майна відмінного від землі та взяття земельної ділянки у довгострокову оренду. У подальшому вартість такого об'єкта на ринку нерухомого майна, незалежно від того чи знаходиться він на власній чи орендованій землі, буде однаковою. Оскільки в першому випадку власник землі має сплачувати податок на землю, в іншому випадку – сплачувати орендну плату, при тому, що

сплачувати вартість землі йому не потрібно.

Пропонуємо позбавити державний орган приватизації повноважень, які дають йому право приймати рішення про продаж об'єкта приватизації без земельної ділянки та виключити ст. 18-2 із Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна».

Отже, такі зміни до законодавства є необхідними, оскільки:

1) виключається можливість виникнення корумпованих схем з приводу викупу лише нерухомого майна відмінного від землі;

2) держава отримає можливість одержати максимальну суму надходжень від продажу об'єкта приватизації, оскільки ринкова вартість може бути визначена лише для цілісного об'єкта, а саме земельної ділянки та об'єктів розташованих на ній, переміщення яких є неможливим без їх знецінення та зміни їх призначення;

3) стане неможливим подальший продаж земельної ділянки, на якій розташовано об'єкт приватизації, іншим покупцям;

4) зменшується кількість судових спорів з державними органами приватизації, з приводу надання власнику нерухомого майна певного правового титулу на користування земельною ділянкою або викупу власником будівлі або споруди такої земельної ділянки.

Слід зазначити і про надзвичайно важливі для держави повноваження Фонду державного майна України у сфері оренди державного нерухомого майна, що визначені у Законі України «Про Фонд державного майна України», Законі України «Про оренду державного та комунального майна». Відповідно до повноважень встановлених вказаними законами, Фонд державного майна України разом з КМУ здійснює державну політику у сфері оренди державного майна та виконує функції орендодавця державного майна.

Так, Фонд державного майна України, його регіональні відділення та представництва є орендодавцями цілісних майнових комплексів підприємств, їх структурних підрозділів та нерухомого майна, а також майна, що не

увійшло до статутного (складеного) капіталу господарських товариств, створених у процесі приватизації (корпоратизації), що є державною власністю, крім майна, що належить до майнового комплексу Національної академії наук України та галузевих академій наук, а також майна, що належить вищим навчальним закладам та/або науковим установам, що надається в оренду науковим паркам та їхнім партнерам (ст. 5 Закону України «Про оренду державного та комунального майна»).

Варто зауважити, що оренда державного нерухомого майна є одним із способів його використання, що сприяє розвитку підприємництва, конкуренції шляхом надання у користування підприємцям необхідних їм приміщень, та наповнення доходної частини державного бюджету коштами від оренди державного нерухомого майна. Передача державного нерухомого майна в оренду має забезпечувати економію державних коштів на його утримання в належному стані, а у разі оренди цілісних майнових комплексів державних підприємств також і технічний розвиток та створення нових робочих місць [23].

При цьому значна кількість об'єктів нерухомого майна знаходиться в неналежному стані та потребує ремонту, а органи виконавчої влади не завжди діють як ефективний власник та не вчасно ураховують ситуацію на ринку нерухомого майна, що призводить до недоотримання коштів за оренду нерухомого майна державним бюджетом.

Для підвищення ефективності використання державного майна, збільшення надходження коштів від оренди державного майна, суб'єкти владних повноважень мають бути економічно зацікавлені в здачі державного майна в оренду. Це може бути здійснено шляхом передачі Фонду державного майна України України своїх повноважень щодо оренди державного нерухомого майна державним підприємствам.

Діяльність госпрозрахункових державних підприємства має бути заснована на самоокупності та самофінансуванні, а основними повноваженнями: пошук орендарів, вивчення суспільної думки стосовно

необхідних об'єктів оренди, підготовка об'єктів до конкурсу, інформування зацікавлених осіб про можливі об'єкти оренди, здійснення повноважень орендодавця майна.

Висновки до розділу 1

На основі вищевикладеного маємо відзначити визначальну роль Фонду державного майна України, як центрального органу виконавчої влади із спеціальним статусом у сфері користування та розпорядження нерухомим майном, на який покладено подальший розвиток процесу реформування відносин власності, що є наслідком активізації приватизаційних процесів з метою оптимізації державного сектору економіки, здійснення ефективного управління державним майном, шляхом оренди державного нерухомого майна, управління державними корпоративними правами, а також державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, що має значення як для оцінки державного, так і приватного нерухомого майна. При цьому управління державним нерухомим майном потребує вдосконалення, що може бути здійснено шляхом: створення госпрозрахункових державних підприємств, діяльність яких має бути заснована на самоокупності та самофінансуванні; зосередження повноважень, щодо державного регулювання оціночної діяльності, організації професійної підготовки оцінювачів по всіх напрямках, ведення єдиного Державного реєстру оцінювачів, в особі єдиного органу – Фонду державного майна України, внесенням змін до законодавства, щодо виключення можливості продажу об'єктів приватизації без земельної ділянки.

РОЗДІЛ 2

АНАЛІТИКО-ДОСЛІДНИЦЬКІ ВИМІРИ РОБОТИ ФОНДУ
ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

2.1. Особливості роботи фонду державного майна України за напрямом приватизації державного майна

Законом України від 14 листопада 2019 року № 294-ІХ «Про Державний бюджет України на 2020 рік» (із змінами, внесеними Законом України від 13 квітня 2020 року № 553-ІХ) Фонду встановлено завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету обсягом 500 млн грн.

У звітному періоді від приватизації державного майна надійшло 2 252,757 млн грн та перераховано до державного бюджету 2 248,165 млн грн (з урахуванням залишку станом на 01.01.2020 у сумі 77,1 тис. грн), що становить 449,63 % планового завдання.

За всі роки діяльності Фонду від приватизації державного майна надійшло більш ніж 72 млрд грн.

У 2019 році державну форму власності змінили 394 об'єкти; від приватизації державного майна надійшло 546,785 млн грн та перераховано до державного бюджету 549,471 млн грн.

Таким чином, порівняно з відповідним періодом минулого року у звітному періоді кількість об'єктів приватизації, що змінили форму власності, зросла на 12,7 %. При цьому надходження від продажу об'єктів приватизації зросли більш ніж у 4 рази, що свідчить про підвищення ефективності процесу приватизації, зростання заінтересованості і довіри покупців та інвесторів, не зважаючи на складні економічні виклики сьогодення.

У 2020 році від оренди державного майна надійшло 1 300,862 млн грн, що становить 31,72 % планового завдання.

Бюджетне завдання з надходження коштів від оренди державного майна на 2020 рік встановлено у розмірі 4,1 млрд грн, що у 3,41 рази є вищим, ніж було встановлено на 2019 рік. Запровадження Урядом обмежувальних карантинних заходів у зв'язку з пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19), змін у законодавстві призвело до зниження економічної активності та призупинення орендних платежів. У таких умовах бюджетне завдання надходження коштів від оренди державного майна до бюджету залишено без змін.

Роботу щодо передачі в оренду державного майна було відновлено у вересні 2020 року (оголошено перші аукціони через онлайн-платформу Prozorro.Продажі). Разом з тим, не зважаючи на складну економічну ситуацію та перезапуск оренди державного майна за оновленим законодавством надходження у 2020 році від оренди до державного бюджету лише на 16,4 % нижчі за надходження 2019 року.

Починаючи з 2000 року, який є першим роком, у якому Фонду було встановлено планове завдання з надходжень від оренди державного майна, до державного бюджету перераховано 15,2 млрд грн. У 2019 році від оренди державного майна надійшло майже 1 555 млн грн.

У звітному періоді Фонд забезпечив надходження до державного бюджету від дивідендів на корпоративні права держави та відрахування частини чистого прибутку господарських товариств, що перебувають в його управлінні, у розмірі більш ніж 260 млн грн.

Загалом у 2020 році Фонд перерахував до державного бюджету кошти, отримані від приватизації, оренди державного майна та дивідендів на корпоративні права держави, у розмірі майже 3,8 млрд грн.

Відповідно до вимог частини третьої статті 11 Закону «Про приватизацію державного і комунального майна» (далі – Закон про приватизацію) наказом Фонду від 28 грудня 2019 року № 1574 (далі – наказ

№ 1574) затверджено переліки об'єктів малої приватизації, що підлягали приватизації в 2020 році. Станом на 01.01.2020 ці переліки включали 956 об'єктів.

Протягом 2020 року переліки об'єктів малої приватизації доповнено 299 об'єктами, виключено із переліків 24 об'єкти (у зв'язку з ліквідацією, за рішенням суду, прийняттям Кабінетом Міністрів України управлінського рішення, надання уповноваженими органами управління уточненої інформації про об'єкти приватизації).

Таким чином, на кінець звітного періоду переліки об'єктів малої приватизації налічували 1 231 об'єкт.

Відповідно до вимог статті 11 Закону приватизацію та Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 10 травня 2018 року № 387, уповноважені органи управління надають Фонду пропозиції стосовно включення державного майна до переліків об'єктів, що підлягають приватизації.

Протягом звітного періоду отримано пропозиції від 23 уповноважених органів управління, якими до приватизації запропоновано 295 об'єктів малої приватизації (рис. 2.1).

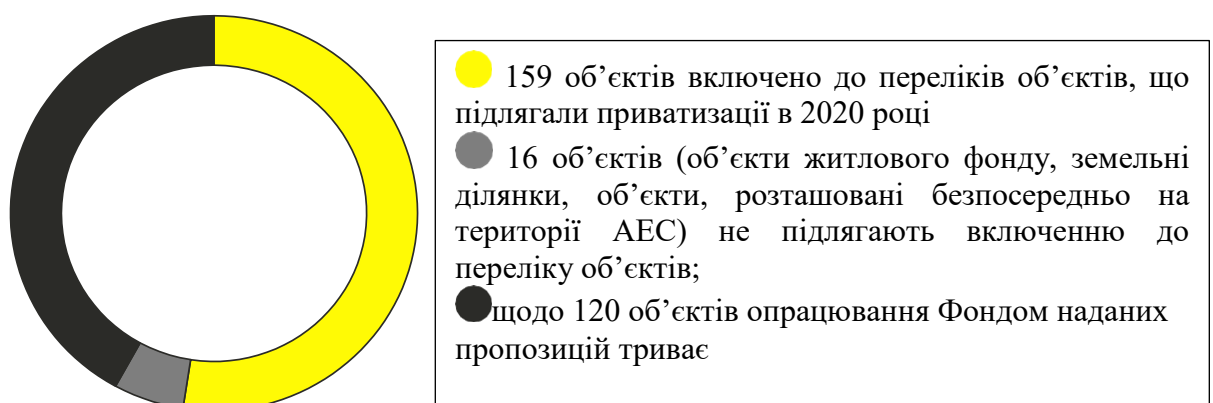

Рисунок 2.1. Пропозиції уповноважених органів управління щодо об'єктів приватизації

Крім того, за результатами опрацювання наданих у 2019 році пропозицій до переліків об'єктів, що підлягали приватизації в 2020 році відповідно до наказу № 1574, включено 140 об'єктів.

Перелік об'єктів великої приватизації державної власності (далі – Перелік) затверджено розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 січня 2019 року № 36-р (далі – розпорядження № 36-р), яке не має обмеженого строку дії. На початку 2020 року Перелік включав 21 об'єкт.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 03 березня 2020 року № 204-р Перелік за пропозиціями уповноважених органів управління доповнено 4 об'єктами, з яких:

- ▶ 3 об'єкти (ДП «Артемсіль», АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України», ДАК «Хліб України») включено за пропозицією Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України (далі – Мінекономіки);

- ▶ 1 об'єкт (АТ «Перший київський машинобудівний завод») включено за пропозицією Фонду.

Водночас, за пропозицією Мінекономіки розпорядженням Кабінету Міністрів України від 21 жовтня 2020 року № 1329-р з Переліку виключено ДП «Артемсіль», АТ «Державна продовольчо-зернова корпорація України» та ДАК «Хліб України».

За пропозицією Фонду розпорядженням Кабінету Міністрів України від 25 листопада 2020 року № 1475-р до Переліку включено ТОВ «Запорізький титаномагнієвий комбінат».

Таким чином, на кінець звітного періоду перелік об'єктів великої приватизації включав 23 об'єкти.

Регіональні відділення Фонду згідно з частиною сьомою статті 11 Закону про приватизацію опрацьовують заяви потенційних покупців про включення об'єктів права державної власності до переліків об'єктів великої або малої приватизації, що підлягають приватизації.

Протягом звітного періоду потенційними покупцями подано 292 заяви

(рис. 2.2).

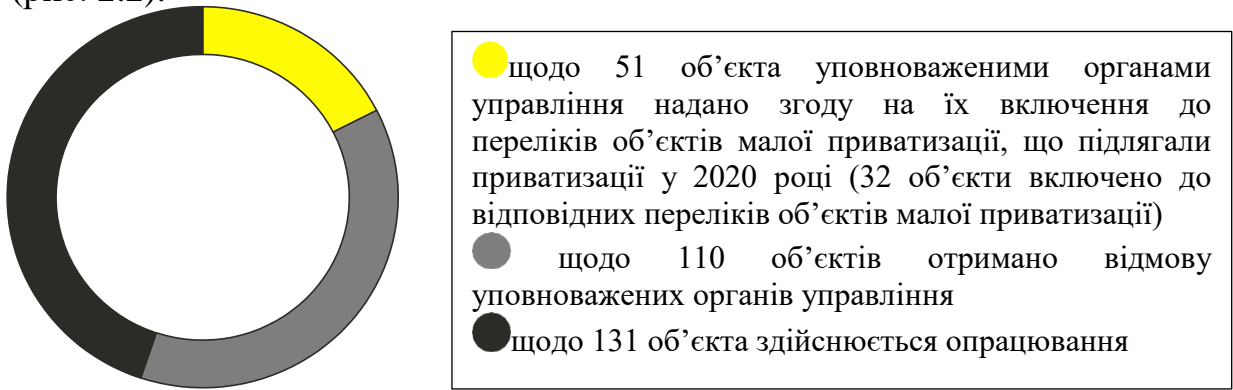

Рисунок 2.2. Подання заяв потенційними покупцями

У 2020 році від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, надійшло 2 252,757 млн грн, від продажу газети «Відомості приватизації» – 12,4 тис. грн. Всього надійшло 2 252,769 млн грн.

До державного бюджету від приватизації державного майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, перераховано 2 248,165 млн грн (з урахуванням залишку станом на 01.01.2020 в сумі 77,1 тис. грн), від продажу газети «Відомості приватизації» – 12,8 тис. грн (з урахуванням залишку станом на 01.01.2020 в сумі 0,4 тис. грн). Всього перераховано 2 248,178 млн грн.

У 2019 році до державного бюджету від приватизації державного майна та інших надходжень, пов'язаних з процесом приватизації, було перераховано 549,471 млн грн.

Державними органами приватизації, яким відповідно до чинного законодавства органами місцевого самоврядування делеговано власні повноваження щодо приватизації комунального майна, у звітному періоді забезпечено надходження коштів від відчуження комунального майна та інших надходжень, безпосередньо пов'язаних з процесом приватизації, в сумі 1 482,9 тис. грн, які перераховано до відповідних місцевих бюджетів.

Використання бюджетних коштів на заходи, пов'язані з приватизацією державного майна, здійснювалося відповідно до Порядку використання

коштів, передбачених у державному бюджеті для здійснення заходів з приватизації державного майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 17 березня 2011 року № 258.

Відповідно до річного кошторису Фонду (з урахуванням внесених змін) згідно із Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» у паспорті бюджетної програми за КПКВК 6611020 «Заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна» на 2020 рік за загальним фондом державного бюджету було передбачено 59 268,3 тис. грн. Протягом року на заходи, пов'язані з проведенням приватизації державного майна, Фондом використано 29 813,4 тис. грн.

Контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів та аналіз результатів виконання покупцями взятих зобов'язань органами приватизації протягом звітного періоду здійснювався на виконання вимог статей 7 та 27 Закону про приватизацію, Порядку здійснення контролю за виконанням умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації державними органами приватизації, затвердженого наказом Фонду від 18 жовтня 2018 року № 1327, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 27 листопада 2018 року за № 1349/32801, та згідно з щоквартальними графіками перевірок, затвердженими наказами Фонду та його регіональних відділень.

Станом на 01 січня 2021 року на обліку органів приватизації перебували 13 298 договорів купівлі-продажу державного майна (за даними бази інформаційно-пошукової підсистеми Фонду «Етап-Інвестиційні зобов'язання»), у тому числі:

- ▶ пакетів акцій АТ – 1 087;
- ▶ об'єктів малої приватизації – 9 201;
- ▶ об'єктів незавершеного будівництва – 3 010.

На контролі органів приватизації станом на 01 січня 2021 року перебувало 690 договорів (з урахуванням 88 договорів, за якими проводиться претензійно-позовна робота щодо їх розірвання та повернення проданих за ними об'єктів у державну (комунальну) власність).

Станом на 01 січня 2020 року на контролі органів приватизації перебував 661 договір (з урахуванням 87 договорів, за якими проводилася претензійно-позовна робота щодо їх розірвання та повернення проданих за ними об'єктів у державну (комунальну) власність).

У 2020 році взято на контроль 379 договорів, знято з контролю за результатами перевірок, проведених у звітному та попередніх періодах, 350 договорів.

На виконання взятих зобов'язань власники приватизованих об'єктів (починаючи з 1995 року за даними бази інформаційно-пошукової підсистеми Фонду «Етап-Інвестиційні зобов'язання») забезпечили інвестування у підприємства України грошових коштів у сумі 22,467 млрд грн, 2,525 млрд дол. США та 72 млн євро (таблиця 1.2□), у тому числі протягом звітного періоду – 15,321 млн грн та 3,062 млн дол. США (за результатами діяльності у 2019 році та I півріччі 2020 року).

У 2020 році згідно з щоквартальними графіками перевірок органами приватизації перевірено 789 договорів купівлі-продажу державного майна, що становить 100 % запланованих до перевірки.

У 2019 році перевірено 738 договорів, що становило 100 % запланованих до перевірки.

У звітному періоді органами приватизації перевірено 13 договорів купівлі-продажу пакетів акцій, 234 договори купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва та 542 договори купівлі-продажу об'єктів малої приватизації.

За результатами контролю невиконання умов встановлено за 56 договорами, що становить 7,1 % загальної кількості перевірених договорів.

У 2019 році було зафіксовано невиконання за 50 договорами, що становило 6,8 % перевірених.

Таблиця 2.2 – Результати інвестиційної діяльності в рамках приватизаційних процесів

План до 2023 року	План на 01.01.2021	Факт на 01.01.2021
За всіма групами договорів купівлі-продажу		
23 516,774 млн грн 2 025,142 млн дол. США 19,26 млн євро	23 253,295 млн грн 2 020,236 млн дол. США 19,26 млн євро	22 467,259 млн грн 2 525,173 млн дол. США 72 млн євро
За договорами купівлі-продажу пакетів акцій		
21 561,562 млн грн 1 941, 098 млн дол. США 19,26 млн євро	21 556,562 млн грн 1 938,942 млн дол. США 19,26 млн євро	20 553,944 млн грн 2 470,666 млн дол. США 72 млн євро
За договорами купівлі-продажу об'єктів незавершеного будівництва		
1 158,810 млн грн 10 тис. дол. США	1 156,202 млн грн 10 тис. дол. США	1 116,115 млн грн 27,756 тис. дол. США
За договорами купівлі-продажу об'єктів малої приватизації		
796, 402 млн грн 74,044 млн дол. США	540,531 млн грн 71,294 млн дол. США	797,210 млн грн 26,751 млн дол. США

2.2. Особливості роботи фонду державного майна України за напрямом оренди державного майна

Фонд відповідно до повноважень, визначених Законом України «Про Фонд державного майна України», здійснює державну політику у сфері оренди державного майна та виконує функції орендодавця державного майна.

Новим Законом України від 03 жовтня 2019 року № 157-ІХ «Про оренду державного та комунального майна» (далі – Закон про оренду), який набрав чинності 01.02.2020, запроваджено принципово нові підходи до порядку передачі державного майна в оренду.

Проте у зв'язку з відсутністю нормативно-правових актів, необхідних для імплементації цього закону, перехід на нові правила оренди відбувся після набрання чинності постановою Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 820 «Про Примірні договори оренди державного майна»

лише у вересні 2020 року, коли були оголошені перші аукціони на передачу в оренду державного майна, а перший договір оренди за результатами аукціону було укладено лише у листопаді. Разом з тим до кінця року Фонду і його регіональним відділенням вдалося оголосити сотні орендних аукціонів за новими правилами.

З метою реалізації державної політики у сфері оренди державного майна Фондом у звітному періоді проводилася робота щодо удосконалення правового регулювання орендних відносин.

На виконання вимог Закону про оренду, який введено в дію з 1 лютого 2020 року:

- ▶ розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно». Проєкт відповідно до протокольного доручення Уряду доопрацьовується та узгоджується із заінтересованими органами;

- ▶ розроблено проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про Примірні договори оренди державного майна». Постанову прийнято Урядом 12 серпня 2020 року за № 820;

- ▶ надано зауваження та пропозиції до проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку передачі в оренду державного та комунального майна». Постанову прийнято Урядом 03 червня 2020 року за № 843;

- ▶ надано зауваження до проєкту наказу Мінекономіки «Про затвердження Типового договору про проведення електронних аукціонів з передачі майна в оренду між орендодавцем та оператором електронного майданчика». Після доопрацювання Мінекономіки проєкту наказу з урахуванням зауважень Мін'юсту Фондом повторно погоджено проєкт наказу без зауважень. Наказ від 02 червня 2020 року № 1032 зареєстровано в Мін'юсті 03 липня 2020 року за № 621/34904;

- ▶ розроблено відповідно до абзацу п'ятого підпункту б пункту 3 постанови Кабінету Міністрів України від 03 червня 2020 року № 483 «Деякі

питання оренди державного та комунального майна» (далі – постанова від 03 червня 2020 року № 483) проєкт наказу «Про затвердження примірних форм заяв щодо використання переважного права чинним орендарем під час проведення аукціону на продовження договору оренди». Державна регуляторна служба України (далі – ДРС) 12.08.2020 надала висновок, що проєкт наказу не містить норм регуляторного характеру. Наказ зареєстровано Фондом 20 серпня 2020 року за № 1411. Висновком Мін'юсту від 24.09.2020 акт визнано таким, що не підлягає державній реєстрації;

► розроблено відповідно до пункту 4 Порядку подання та розгляду заяв на оренду об'єкта оренди, які подаються юридичними особами, передбаченими абзацами четвертим, дев'ятим частини другої статті 15 Закону про оренду, та визначення юридичної особи, з якою укладатиметься договір оренди, що застосовується до появи відповідної технічної можливості в електронній торговій системі (додаток 1 до постанови від 03 червня 2020 року № 483) проєкт наказу Фонду «Про затвердження типової форми бланка цінової пропозиції щодо розміру орендної плати за базовий місяць оренди». Висновком ДРС від 12.08.2020 проєкт наказу визнано таким, що не містить норм регуляторного характеру. Наказ Фонду від 20 серпня 2020 року № 1410 зареєстровано Мін'юстом 22 жовтня 2020 року за № 1038/35321;

► розроблено відповідно до абзацу другого пункту 126 Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2020 року № 483 проєкт наказу Фонду «Про затвердження Переліку цільових призначень, в межах яких можливе внесення змін до договорів оренди, укладених до набрання чинності Законом про оренду, в частині зміни цільового призначення орендованого майна». Згідно з висновком ДРС від 11.12.2020 проєкт наказу містить норми регуляторного характеру, його прийняття потребує реалізації процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». ДРС

погодила поданий на погодження Фондом проєкт наказу. Наказ Фонду від 22 березня 2021 року № 453 зареєстровано Мін'юстом 06 квітня 2021 року за № 447/36069;

► розроблено на виконання пункту 54 Порядку передачі в оренду державного та комунального майна, затвердженого постановою від 03 червня 2020 року № 483, проєкт наказу «Про затвердження критеріїв для визначення об'єктів державної власності, щодо яких рішення про затвердження додаткових умов оренди приймається Фондом державного майна України». Згідно з висновком ДРС від 11.12.2020 проєкт наказу містить норми регуляторного характеру, його прийняття потребує реалізації процедур, передбачених Законом України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності». Проєкт наказу Фондом 20.11.2020 направлено на погодження до ДРС.

На виконання вимог Закону України «Про концесію» та з метою приведення нормативно-правових актів у відповідність до цього закону розроблено:

► проєкт наказу Фонду «Про затвердження Порядку проведення перевірки виконання умов договору оренди з метою укладення договору концесії шляхом проведення прямих переговорів з орендарем державного майна». Рішенням ДРС від 27.03.2020 № 202 відмовлено у погодженні проєкту наказу. Проєкт наказу та аналіз регуляторного впливу доопрацьовуються з урахування наданих зауважень для повторного подання до ДРС;

► проєкт постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення зміни у додаток до Положення про набори даних, які підлягають оприлюдненню у формі відкритих даних». Постанову прийнято Урядом 27 травня 2020 року за № 405.

З метою зменшення негативного впливу на діяльність орендарів державного майна карантину, запровадженого постановою Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання

поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», Фондом розроблено проект постанови Кабінету Міністрів України «Деякі питання орендної плати за державне майно під час дії карантину», яку затверджено Урядом 15 липня 2020 року за № 611 (далі – постанова від 15 липня 2020 року за № 611).

Загалом з 2000 року Фондом та його регіональними відділеннями забезпечено надходження до державного бюджету коштів від оренди державного майна у сумі понад 15,2 млрд грн.

Законом України «Про Державний бюджет України на 2020 рік» річне бюджетне завдання з надходження від орендної плати за користування цілісним майновим комплексом та іншим державним майном встановлено в розмірі 4,1 млрд грн, що у 3,41 раза більше завдання на 2019 рік.

Фондом у 2020 році забезпечено надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України в розмірі 1 300,86 млн грн, що становить 31,7 % виконання річного плану.

При цьому слід зазначити, що надходження коштів від оренди у 2020 році, не зважаючи на карантин та оновлення законодавчої бази з питань оренди державного майна, лише на 16,4 % нижче, ніж у 2019 році.

Надходження коштів від оренди у 2019 році становили 1 554,90 млн грн. У звітному періоді регіональні відділення Фонду забезпечили надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету в розмірі 1 257,09 млн грн, апарат Фонду – 43,77 млн грн.

Негативний вплив на динаміку надходження коштів від орендної плати у звітному періоді спричинено низкою факторів, зокрема:

► припиненням платежів за договорами оренди ЄМК ДП «Добропіллявугілля» та його структурного підрозділу «Шахта Білозерська», внаслідок чого у 2020 році державний бюджет недоотримав 214,1 млн грн, а за договором з ТОВ «ЄВРОПАН АГРО ІНВЕСТМЕНТ УКРЕЙН» – понад 23 млн грн (припинено сплату та нарахування у зв'язку з порушенням справи про банкрутство орендаря);

► неможливістю укладення з лютого по листопад 2020 року нових договорів оренди та призупиненням передачі майна в оренду у зв'язку з набранням чинності Закону про оренду і відсутністю низки підзаконних актів, необхідних для його реалізації. Так, лише 12 вересня набула чинності постанова Кабінету Міністрів України від 12 серпня 2020 року № 820 «Про Примірні договори оренди державного майна», що дало змогу запустити процес передачі державного майна в оренду за новою прозорою процедурою;

► призупиненням значною частиною орендарів сплати орендних платежів до державного бюджету у зв'язку неможливістю вести господарську діяльність під час дії обмежувальних карантинних заходів, запроваджених Кабінетом Міністрів України з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19). Так, тільки за договорами оренди державного майна, розташованого на території аеропортів у звітному періоді бюджет недоотримав близько 124 млн грн (заборгованість 40,1 млн грн + сума знижки 84 млн грн).

Таблиця 2.1 – Динаміка надходження коштів від оренди державного майна до Державного бюджету України, млн грн

Період	Бюджетне завдання	Надходження до державного бюджету за рік	Динаміка відносно попереднього року
2018	1 000	1 445,49	+389,67
2019	1 200	1 554,90	+109,41
2020	4 100	1 300,86	-254,04

З урахуванням ситуації, що склалася, з метою підтримки малого і середнього бізнесу, подолання наслідків кризи та уникнення ускладнення соціально-економічної ситуації в державі Уряд постановою від 15 липня 2020 року № 611 встановив додаткові стимули у вигляді надання значних знижок (від 50 % до 75 %) або звільнення від сплати орендної плати певних категорій орендарів на період карантину.

Крім того, на час дії обмежувальних карантинних заходів було внесено зміни до Цивільного кодексу України щодо конкретизації обставин, за які

наймач (орендар) не відповідає та звільняється від сплати орендної плати. Таким чином, орендарі, що у зв'язку з встановленими Урядом обмеженнями не використовували орендоване майно, могли скористатися правом на звільнення від сплати орендної плати.

Фондом застосовано норми зазначеної постанови до 1 631 орендаря, за результатами чого за звітний період зменшено орендну плату на 123,9 млн грн. Інформацію про 10 договорів оренди державного майна, сума знижок за якими на період дії карантинних обмежень є найбільшими. Станом на кінець звітнього періоду Фондом розглядалося питання надання знижок (звільнень) ще стосовно 106 договорів.

Станом на 31.12.2020 загальна кількість чинних договорів оренди державного майна, укладених Фондом та його регіональними відділеннями, становить 15 507, у тому числі:

- ▶ 80 договорів оренди єдиних майнових комплексів державних підприємств, у тому числі 36 договорів оренди єдиних майнових комплексів, що розташовані на непідконтрольних та окупованих територіях (порівняно з відповідним періодом минулого року менше на 7);

- ▶ 15 180 договорів оренди нерухомого майна державних підприємств, установ, організацій (порівняно з відповідним періодом минулого року менше на 1 911);

247 договорів оренди майна, що перебуває на балансі господарських товариств, з них 14 договорів оренди окремого індивідуально визначеного майна (позастатутне майно) (порівняно з відповідним періодом минулого року менше на 40).

Із зазначеної кількості договорів оренди:

- ▶ 3 790 укладено з бюджетними установами та іншими організаціями, розмір річної орендної плати за оренду нерухомого майна для яких становить 1 гривню (без урахування даних АР Крим);

- ▶ 897 договорів укладено щодо державного майна, розташованого на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя (876 договорів),

а також в населених пунктах окремих районів Донецької і Луганської областей, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження (21 договір). Станом на 2015 рік кількість договорів оренди державного майна, розташованого у зоні проведення операції об'єднаних сил (далі – ООС), становила 1 818 та з року в рік зменшується. Зменшення кількості таких договорів пов'язане з особливістю методології обліку цієї категорії договорів, відповідно до якої з обліку знімаються договори, строк дії яких сплив. У подальшому Фонд не мав доступу до інформації про таке державне майно. Водночас значно більша кількість договорів, що обліковуються на тимчасово окупованій території АР Крим та м. Севастополя, пояснюється тим, що Фонд не веде облік договорів оренди розташованого на цій території майна, строк дії яких закінчився. У зв'язку з цим кількість таких договорів оренди у звітності Фонду залишається незмінною.

Орендарі державного майна, розташованого на тимчасово непідконтрольних владі України територіях, згідно із статтею 7 Закону України «Про тимчасові заходи на період проведення антитерористичної операції» звільнені від сплати орендної плати.

Із загальної кількості договорів регіональні відділення Фонду є орендодавцями за 15 488 договорами, а апарат Фонду – за 19 договорами.

При цьому загальна площа переданого в оренду нерухомого майна станом на 31.12.2020 складає близько 7,9 млн м², з них 6,3 млн м² площі так званої комерційної оренди (всі договори оренди, крім договорів, за якими встановлено ставку 1 грн на рік).

Виконання регіональними відділеннями Фонду річного планового завдання з надходження коштів від оренди державного майна до державного бюджету у 2020 році відображено на рис. 2.1

Рисунок 2.1. Інформація щодо договорів оренди та виконання регіональними відділеннями Фонду річного завдання з надходження плати за оренду державного майна до державного бюджету у 2020 році

Близько половини орендної плати до державного бюджету у грудні склали нарахування за 50 договорами, відображеними у рейтингу договорів з найбільшою орендною платою

З моменту введення в дію Закону про оренду до Переліку першого типу були автоматично включено всі 4 262 об'єкти оренди, які перебували у переліках цілісних майнових комплексів підприємств та їх структурних підрозділів і нерухомого майна, що може бути передане в оренду.

Першочерговим завданням Фонду стало розкриття інформації про ці об'єкти. З цією метою регіональними відділеннями було проведено роботу з

балансоутримувачами державного майна щодо отримання додаткової інформації про об'єкти, які містилися в опублікованому на офіційному вебсайті Фонду у підрубриці «Переліки майна, щодо якого прийнято рішення про передачу в оренду» рубрики «Оренда» розділу «Діяльність» Переліку першого типу.

Крім того, у звітному періоді регіональними відділеннями Фонду прийнято 482 рішення про включення до Переліку першого типу нових об'єктів.

Суттєвих змін зазнав і механізм передачі в оренду об'єктів державної власності пільговим категоріям орендарів поза аукціоном.

Порядок передачі в оренду державного та комунального майна, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 03 червня 2020 року № 483 (далі – Порядок), поділив пільговиків на дві групи:

► заявники, які відповідають критеріям, визначеним у абзаці другому пункту 114 Порядку (органи державної влади, місцевого самоврядування, установи і організації, діяльність яких фінансується за рахунок державного або місцевого бюджету, релігійні організації і дипломатичні представництва – орендарі, які отримують майно в оренду за заявницьким принципом);

► заявники, які відповідають критеріям, визначеним у абзацах третьому-четвертому пункту 114 Порядку (громадські організації, музеї, приватні заклади освіти і інші заявники, які отримують майно в оренду на засадах певної конкуренції між такими заявниками або на засадах додаткового розкриття інформації про діяльність заявника).

За новим законодавством надання приміщень в оренду заявникам другої групи відбувається з урахуванням аналізу діяльності заявників і присвоєння балів кожному з передбачених законодавством параметрів такої діяльності (наприклад, заявників з числа громадських організацій) або на основі порівняння закритих цінових пропозицій заявників (наприклад, приватні заклади освіти). Застосування додаткових вимог до заявників цієї групи мало наслідком суттєве зменшення попиту на пільгову оренду

державного майна протягом звітного періоду. Зокрема, з 1 лютого 2020 року орендодавці в системі Фонду не ухвалили жодного рішення про надання приміщень заявникам з другої групи пільговиків. Для порівняння, у 2019 році за старим законодавством було укладено понад 80 договорів оренди.

На виконання вимог Закону про оренду у вересні-грудні 2020 року регіональними відділеннями проведено роботу щодо підготовки та оголошення 1 338 аукціонів на оренду об'єктів державного майна загальною площею 234,2 тис м² зі стартовою ціною 13,2 млн грн.

Загалом 11,8 % загальної кількості аукціонів були проведені за участі двох і більше учасників.

Попит на об'єкти оренди, які виставлялися на аукціони був неоднорідним. Більшим попитом користувалися об'єкти в аеропортах та великих адміністративних центрах.

Абсолютним рекордсменом по кількості учасників аукціону став об'єкт площею 30,0 м² на 1-му поверсі пасажирського терміналу «D» МА «Бориспіль», за оренду якого змагалися 6 претендентів. У ході торгів орендна плата зросла з 15 до 141 тисячі гривень.

Не менш успішним став аукціон на продовження дії договору оренди державного майна – приміщення площею 5,0 м², розташованого також у пасажирському терміналі «D» МА «Бориспіль». Участь у торгах взяли лише 2 претенденти, однак орендна плата зросла у 18 разів з 7 до 125 тисяч гривень.

Після набуття чинності Законом про оренду передача об'єктів державної нерухомості в комерційну оренду, а також продовження терміну дії чинних договорів оренди державного майна здійснюється переважно через онлайн-аукціони.

Загалом за новими правилами у 2020 році було укладено 190 нових та продовжено дію 563 договорів оренди.

Крім того, за зверненнями орендарів щодо 25 договорів оренди з метою приведення у відповідність з вимогами Закону про оренду термін їх дії було

збільшено до 5 років.

Перший аукціон на продовження чинного договору оренди державного майна було оголошено 25.09.2020. Загалом у 2020 році було проведено 476 таких аукціонів.

За результатами проведених аукціонів укладено або продовжено 278 договорів оренди, при цьому у:

- ▶ 99 випадках договори укладено без підвищення ціни;

134 випадках (48 % загального числа укладених договорів) за підсумками аукціонів фіксується зростання орендної плати порівняно з останньою місячною орендною платою. Загалом таке перевищення становило 25,3 тис. грн за місяць, що складає 303,6 тис. грн у перерахунку на рік;

- ▶ 45 випадках (16 % загального числа укладених договорів) завдяки конкуренції учасників аукціонів зафіксовано зростання орендної плати більше ніж на тисячу гривень порівняно з останньою місячною орендною платою. Загалом таке перевищення становило 198,7 тис грн за місяць (у перерахунку на рік – 2 384,4 тис грн). У 44 з наведених випадків договір був продовжений з чинним орендарем. В одному випадку договір з діючим орендарем було припинено через відмову орендаря сплачувати орендну плату у запропонованому іншим претендентом розмірі та укладено новий договір з переможцем конкурсу.

З 45 договорів, укладених із приростом орендної плати більше ніж на тисячу гривень, орендна плата зросла:

- ▶ у 6 випадках завдяки конкуренції учасників аукціону;

- ▶ у 39 випадках у зв'язку зі змінами законодавства, оскільки стартова орендна плата становить 1 % вартості об'єкта оренди (12 % на рік) та у багатьох випадках є вищою за ставки, які були застосовані при розрахунку орендної плати за договорами, що продовжуються.

2.3. Робота Фонду з управління корпоративними правами держави. Захист майнових інтересів держави за кордоном

До основних завдань Фонду, серед іншого, належить управління об'єктами державної власності, зокрема корпоративними правами держави у статутних капіталах господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію.

Основним механізмом управління корпоративними правами в господарських товариствах є організація та проведення загальних зборів акціонерів (учасників).

Так, Фондом у 2020 році забезпечено представництво держави у проведенні загальних зборів акціонерів 18 господарських товариств з державною часткою, що перебувають в управлінні Фонду.

Зважаючи на запровадження Урядом карантинних заходів відповідно до Закону України від 30 березня 2020 року № 540 – IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-2019)», постанови Кабінету Міністрів України від 11 березня 2020 року № 211 «Про запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2», наглядовими радами 27 АТ з метою запобігання поширенню на території України коронавірусної хвороби (COVID-19) прийнято рішення про перенесення дати проведення річних загальних зборів на строк не пізніше трьох місяців після дати завершення карантину, встановленого Кабінетом Міністрів України.

Діяльність Фонду у сфері управління корпоративними правами держави спрямована на підвищення рівня корпоративного управління у підпорядкованих Фонду АТ у відповідності до європейських практик та стандартів, що сприятиме захисту прав інвесторів та розширенню

можливостей для залучення капіталу.

Фонд вживає необхідні заходи щодо виконання електропостачальними компаніями, які перебувають у сфері управління Фонду, вимог щодо відокремлення та незалежності оператора системи розподілу електроенергії, встановлених Законом України «Про ринок електричної енергії», у частині виведення операторів системи розподілу електроенергії зі структури вертикально інтегрованих суб'єктів господарювання, акції яких перебувають в управлінні Фонду.

На сьогодні Фондом здійснюється комплекс організаційних заходів щодо виконання частини другої статті 47 Закону України «Про ринок електричної енергії».

Так, ПАТ «Черкасиобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Хмельницькобленерго», ПАТ «Запоріжжяобленерго» здійснюються заходи щодо відчуження частки в розмірі 100 % в статутному капіталі відповідного ТОВ (електропостачальників). Продаж цих часток здійснюється на аукціоні із застосуванням електронної системи «ProZorro.Продажі» з урахуванням Програми відповідності оператора системи розподілу товариства за ринковою вартістю, не нижче встановленої суб'єктом оціночної діяльності.

З метою приведення діяльності ВАТ «Херсонський бавовняний комбінат» у відповідність до вимог законодавства Фондом 30 грудня 2020 року забезпечено проведення позачергових загальних зборів товариства, на яких прийнято низку важливих рішень, зокрема про зміну найменування товариства з відкритого акціонерного товариства на акціонерне товариство «Херсонський бавовняний комбінат», внесення змін до статуту товариства шляхом викладення його у новій редакції, обрання тимчасово виконуючого обов'язки Голови виконавчого органу Товариства, членів наглядової ради та ревізійної комісії Товариства.

Разом з тим існують певні проблеми у сфері управління корпоративних прав держави, серед яких обмежений вплив Фонду як акціонера на діяльність АТ, у яких Фонд не володіє пакетом акцій, що забезпечує можливість

прийняття загальними зборами відповідних рішень (зокрема, щодо внесення змін до статуту товариства, зміни типу товариства, вчинення певних правочинів товариством, обрання представників Фонду до складу органів АТ тощо).

Фонд здійснює функції з управління корпоративними правами держави у статутному капіталі ВАТ «Тернопільобленерго», розмір яких становить 50,999 % статутного капіталу товариства.

З метою захисту прав держави, приведення діяльності цього товариства у відповідність до вимог Закону України «Про акціонерні товариства», завершення процедури переведення іменних цінних паперів товариства у бездокументарну форму, а також забезпечення продажу державного пакета акцій Фонд у 2017 році звернувся до судових органів.

Постановою Львівського апеляційного господарського суду від 26.09.2017 позов Фонду задоволено та зобов'язано ТОВ «Український енергетичний реєстр» передати ПАТ «Національний депозитарій України» документи системи реєстру ВАТ «Тернопільобленерго», закритого станом на 12.10.2013. Вказану постанову на сьогодні невиконано.

Печерським районним відділом державної виконавчої служби міста Київ Головного територіального управління юстиції у місті Києві було відкрито виконавче провадження. За невиконання рішення суду на ТОВ «Український енергетичний реєстр» неодноразово накладалися штрафи.

На сьогодні приведення діяльності ВАТ «Тернопільобленерго» у відповідність до вимог законодавства є неможливим. Товариством не завершено процедуру переведення іменних цінних паперів у бездокументарну форму існування у зв'язку з тим, що документи системи реєстру власників іменних цінних паперів ВАТ «Тернопільобленерго» продовжують перебувати в ТОВ «Український енергетичний реєстр», у якого відсутні правові підстави для їх утримання, передбачені Законом України «Про депозитарну систему України».

Також, Фондом постійно опрацьовується питання щодо визначення

шляхів реалізації та оптимізації непрофільних активів товариств, які знаходяться в сфері управління Фонду з метою зменшення витрат на їх утримання та поповнення обігових коштів товариств.

Відповідно до вимог законів України «Про акціонерні товариства» та «Про управління об'єктами державної власності» протягом 2020 року:

- ▶ за участю представників держави проведено 282 засідання наглядових рад АТ, у статутних капіталах яких є корпоративні права держави та управління якими здійснює Фонд;

- ▶ наглядовими радами обрано 20 керівників товариств;

- ▶ на офіційному вебсайті Фонду опубліковано 15 оголошень про проведення конкурсного відбору претендентів на заміщення вакантних посад керівника господарського товариства та 16 оголошень про проведення конкурсного відбору претендентів на посади незалежних членів наглядових рад господарських товариств, що перебувають в управлінні Фонду;

укладено контракт з в. о. керівника ТОВ «Запорізький титаномагнієвий комбінат», у статутному капіталі якого частка держави становить більше 50%;

- ▶ проведено 24 засідання постійної конкурсної комісії Фонду з проведення конкурсного відбору керівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки на заміщення вакантної посади керівників господарських товариств, що перебувають в управлінні Фонду;

- ▶ проведено 22 засідання Конкурсної комісії Фонду з проведення конкурсного відбору кандидатів на посаду незалежного члена наглядової ради державного унітарного підприємства та господарського товариства, у статутному капіталі якого більше 50 % акцій належить державі, що перебувають в управлінні Фонду;

- ▶ опрацьовано та надано зауваження до:

- ▶ проєкту Закону України «Про внесення змін до законодавчих актів України щодо вдосконалення корпоративного управління юридичних осіб, акціонером (засновником, учасником) яких є держава»;

- ▶ проєкту Закону України «Про внесення змін і доповнень до деяких законів України з метою вдосконалення цивільного законодавства»;
- ▶ проєкту Закону України «Про засади державної підтримки нових інвестицій в Україну»;
- ▶ проєкту Закону України «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій»;
- ▶ проєкту постанови Кабінету Міністрів України «Про внесення змін до пункту 2 Порядку укладення державними підприємствами, установами, організаціями, а також господарськими товариствами, у статутному капіталі яких частка держави перевищує 50 відсотків, договорів про спільну діяльність, договорів комісії, доручення та управління майном»;
- ▶ розглянуто та погоджено:
 - проєкт Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України (щодо окремих питань діяльності професійних спілок);
 - проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення права працівників державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій на одержання земельної ділянки (паю)»;
 - проєкт Закону України про внесення змін до Закону України «Про реструктуризацію заборгованості державного підприємства «Антонов» щодо уточнення деяких питань реструктуризації заборгованості з метою створення передумов для забезпечення Вищого антикорупційного суду приміщенням»;
 - проєкт Закону України «Про внесення змін до Розділу II «Прикінцеві положення» Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про державне регулювання виробництва і обігу спирту етилового, коньячного і плодового, алкогольних напоїв, тютюнових виробів та пального» стосовно лібералізації діяльності у сфері виробництва і обігу спирту етилового;
 - проєкт Закону України «Про управління оборонними ресурсами України»;

– проекти законів України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів щодо забезпечення права працівників державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ, організацій на одержання земельної частки (паю)» (реєстраційний № 3012) та «Про внесення змін до Земельного кодексу України щодо приватизації земель державних і комунальних сільськогосподарських підприємств, установ та організацій» (реєстраційний № 3012-1);

– проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо створення сприятливих умов для залучення іноземних інвестицій в оборонно-промисловий комплекс»;

– проєкт змін до Державної цільової програми створення та освоєння виробництва боєприпасів та продуктів спеціальної хімії на період до 2021 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 29 березня 2017 року № 197-3, та Державної цільової програми реформування та розвитку оборонно-промислового комплексу на період до 2021 року, затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 24 травня 2017 року № 366-6;

– проєкт Закону України «Про вільну економічну зону та спеціальний режим інвестиційної діяльності у Херсонській області»;

– проєкт Закону України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо позбавлення Кабінету Міністрів України невластних повноважень».

Таким чином, Фонд з метою покращення інвестиційної привабливості об'єктів, які перебувають в його управлінні, вживає заходів щодо підвищення ефективності управління такими об'єктами.

Питання погашення заборгованості з виплати заробітної плати підприємствами, що перебувають в сфері управління Фонду, знаходиться на постійному контролі у Фонді.

Станом на 01.01.2021 50 державних підприємств та 24 господарські товариства, що перебувають у сфері управління Фонду та його регіональних

відділень, мали заборгованість із виплати заробітної плати на загальну суму 120 186,2 тис. грн та 46 024,8 тис. грн відповідно.

Із загальної кількості підприємств, що мають заборгованість з виплати заробітної плати, 10 перебувають на різних стадіях банкрутства.

Стосовно 6 товариств, що розташовані в Донецькій, Луганській областях та в АР Крим, інформація щодо суми заборгованості із заробітної плати тимчасово не змінюється та не включається до сумарної заборгованості.

Погашення заборгованості з виплати заробітної плати суб'єктами господарювання, щодо яких порушено провадження у справі про банкрутство, здійснюється відповідно до законодавства про банкрутство, зокрема, Кодексу України з процедур банкрутства (далі – Кодекс).

Проведення заходів щодо задоволення вимог кредиторів, зокрема, щодо заборгованості із виплати заробітної плати, належить до повноважень арбітражних керуючих таких суб'єктів господарювання, заборгованість може бути погашена лише в порядку, межах та у спосіб, що встановлені Кодексом. Арбітражний керуючий користується усіма правами розпорядника майна, керуючого санацією, керуючого реструктуризацією, керуючого реалізацією, ліквідатора.

Контроль за діяльністю арбітражних керуючих здійснюється державним органом з питань банкрутства (Міністерство юстиції України). Тому важелі впливу на роботу арбітражних керуючих у випадку несплати заробітної плати, соціальних виплат та погіршення фінансово-майнового стану суб'єкта господарювання-боржника у Фонда відсутні.

Разом з тим Фонд у межах компетенції вживає заходи з метою погашення заборгованості із виплати заробітної плати суб'єктами господарювання, у тому числі і тих, які перебувають у процедурах банкрутства.

З метою організації поточного контролю погашення заборгованостей у Фонді діє Тимчасова комісія з питань погашення заборгованості із заробітної

плати (грошового забезпечення), пенсій, стипендій та інших соціальних виплат (далі – Тимчасова комісія), за результатами засідань якої вживаються заходи до керівників підпорядкованих підприємств.

У 2020 році проведено 53 засідання Тимчасової комісії, зокрема 5 – у грудні 2020 року, за результатами яких керівників суб'єктів господарювання зобов'язали вжити заходів щодо забезпечення погашення заборгованості з виплати заробітної плати, до Пенсійного фонду України та інших платежів, недопущення їх зростання та утворення нової заборгованості.

З метою відстеження виконання заходів, спрямованих на погашення заборгованості із заробітної плати, Фондом на підставі наданої підприємствами інформації складено та затверджено зведений графік погашення заборгованості із заробітної плати на державних підприємствах та господарських товариствах з державною часткою у статутних капіталах понад 50 %, які належать до сфери управління Фонду.

Фонд постійно контролює виконання підприємствами-боржниками графіків погашення заборгованості із заробітної плати та в межах компетенції вживає заходи з метою недопущення їх порушення.

Запровадження Урядом карантину з метою запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби (COVID-19) суттєво впливає на поточну діяльність підприємств, що належать до сфери управління Фонду, субпідрядних організацій, постачальників сировини, устаткування тощо, що призводить, зокрема, до виникнення дефіциту обігових коштів, надходжень коштів від замовників, що може спричинити погіршення їх фінансового стану, виникнення або збільшення заборгованості із заробітної плати.

Разом з тим зауважуємо, що починаючи з грудня 2019 року, до сфери управління Фонду було здійснено безпрецедентну передачу великої кількості державних підприємств за окремими рішеннями Уряду та відповідно до наказів Фонду.

Передані на приватизацію підприємства, як правило, мають незадовільний фінансово-економічний стан, обтяжені боргами та потребують

значних фінансових інвестицій. При цьому Фонд не має коштів для підтримки суб'єктів господарювання через відсутність відповідного бюджетного фінансування.

На сьогодні Фондом проводиться активна робота щодо збору фінансової та статистичної звітності переданих в його управління підприємств. Інформація про передані підприємства, на яких виявляється заборгованість із заробітної плати, узагальнюється та включається до переліку підприємств, які мають заборгованість із заробітної плати. У зв'язку з цим загальна сума заборгованості на підприємствах, що перебувають у сфері управління Фонду, постійно змінюється.

Більшість підприємств-боржників планується до приватизації, що у подальшому дасть змогу залучити ефективні інвестиційні ресурси та вирішити питання погашення заборгованості із заробітної плати.

З огляду на викладене, Фонд тримає на постійному контролі питання погашення заборгованості із виплати заробітної плати суб'єктів господарювання державного сектору економіки, які перебувають в управлінні Фонду, та в межах компетенції вживає усі можливі заходи для її погашення.

Робота щодо погодження (затвердження) фінансових планів господарських товариств та державних підприємств, що перебувають у сфері управління Фонду, здійснюється відповідно до вимог статей 75, 89 Господарського кодексу України та Порядку складання, затвердження та контролю виконання фінансового плану суб'єкта господарювання державного сектору економіки, затвердженого наказом Мінекономрозвитку від 02 березня 2015 року № 205.

Станом на 01.01.2021 Фондом затверджено:

► фінансові плани на 2020 рік 33 господарських товариств і 109 державних підприємств (з урахуванням затверджених у 2019 році), у тому числі фінансові плани на 2020 рік ПАТ «Центренерго» та АТ «Одеський припортовий завод»;

► фінансові плани на 2021 рік 9 господарських товариств і 59 державних підприємств.

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 20 травня 2020 року № 550-р затверджено фінансовий план на 2020 рік АТ «Турбоатом».

Розпорядженням Кабінету Міністрів України від 18 листопада 2020 року № 1459-р затверджено фінансовий план на 2020 рік АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія».

Затверджені Фондом фінансові плани забезпечують збільшення показників рентабельності діяльності підприємств, активів та власного капіталу порівняно з плановими та прогнозними показниками на поточний рік. Також підприємства планують зростання фінансових результатів діяльності, отримання валового та чистого прибутку, розмір яких більше планових та прогнозних показників поточного року.

Наразі триває процедура затвердження фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки на 2021 рік, які перебувають у сфері управління Фонду, фінансові плани яких підлягають затвердженню, але не затверджені з ряду причин.

Фондом також вживаються заходи щодо внесення в установленому порядку на розгляд Уряду проєктів рішень про затвердження фінансових планів на 2021 рік підприємств, плановий розрахунковий обсяг чистого прибутку яких перевищує 50 мільйонів гривень.

Фондом здійснюються заходи щодо збору фінансової та статистичної звітності від переданих в управління Фонду підприємств, з'ясування стану затвердження фінансових планів на 2021 рік. У більшості випадків до сфери управління Фонду та його регіональних відділень передаються державні підприємства, які не мають затверджених органами управління фінансових планів.

З метою отримання необхідної інформації підготовлено та направлено відповідні запити про необхідність та періодичність подання звітності, фінансових планів.

Порівняння кількості затверджених фінансових планів, заборгованості із заробітної плати, а також результатів аналізу фінансово-господарської діяльності підприємств з показниками попередніх періодів здійснювати некоректно, оскільки зазначені показники стосуються різного масиву підприємств та корпоративних прав держави (розмір державної частки у статутному капіталі господарських товариств), щодо яких прийнято рішення про приватизацію або про виключення із відповідних переліків на приватизацію у зв'язку з продажем.

Аналіз результатів фінансової діяльності підприємств проводиться Фондом згідно з Порядком здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності, затвердженим постановою Кабінету Міністрів України від 19 червня 2007 року № 832, та Методичними рекомендаціями застосування критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності, затвердженими наказом Мінекономрозвитку від 15 березня 2013 року № 253 (далі – Методичні рекомендації).

Станом на 01.01.2021 у сфері управління Фонду та його регіональних відділень перебувало 428 державних підприємств та 107 господарських товариств, державна частка у статутних капіталах яких перевищує 50 %.

Зведений показник чистого фінансового результату державних підприємств склав 1 030 763,1 тис. грн збитку. Порівняно з минулим роком чистий збиток збільшився на 525 825,0 тис. грн.

За 2020 рік сумарна дебіторська заборгованість державних підприємств зменшилася на 423 853,9 тис. грн або на 31,9 %, сумарна кредиторська заборгованість зменшилася на 1 106 991,7 тис. грн або на 17,3 %.

Заборгованість з виплати заробітної плати державними підприємствами порівняно з відповідним періодом минулого року збільшилася на 80 018,0 тис. грн, що пов'язано, насамперед, із вимушеним простоем підприємств.

Висновки до розділу 2

Місія Фонду державного майна України полягає у підвищенні інвестиційної привабливості і конкурентоспроможності економіки України. З метою її досягнення, Стратегія Фонду це прозоре і професійне розпорядження державним майном України.

Фонд державного майна України створено в 1991 році Постановою Кабінету Міністрів Української РСР № 158 для здійснення державної політики в сфері приватизації державного майна. Перші органи приватизації в Україні – Фонд, його регіональні відділення, фонди, комітети, управління комунального майна було утворено в 1992 році.

В 1994 р. було прийнято Указ Президента України № 56 «Про єдину систему органів приватизації в Україні». Цим Указом фактично було сформовано сучасну систему органів приватизації.

Згідно з Указом Президента України «Про зміни в системі центральних органів виконавчої влади України» від 13.03.99 р. № 248/99, Фонд державного майна України входить до центральних органів виконавчої влади.

Відповідно до Закону України «Про Фонд державного майна України» від 9 грудня 2011 року № 4107-VI Фонд державного майна України відповідальний перед Президентом України. Діяльність Фонду державного майна України спрямовується і координується Кабінетом Міністрів України.

РОЗДІЛ 3

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ РЕГІОНАЛЬНОГО
ВІДДІЛЕННЯ ФОНДУ ДЕРЖАВНОГО МАЙНА УКРАЇНИ ПО
ЗАПОРІЗЬКІЙ ОБЛАСТІ В СУЧАСНИХ УМОВАХ

3.1. Діагностика роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах

Приватизація завжди була серед головних пріоритетів економічної стратегії держави і, протягом багатьох років, одним із основних рушіїв економічних реформ в Україні. Основні орієнтири цього процесу були закладені наприкінці 1991 року, коли Верховна Рада України затвердила Концепцію роздержавлення і приватизації майна державних підприємств, житлового фонду та землі. У 1992 році, з прийняттям основних приватизаційних законів та затвердженням Державної програми приватизації на 1992 рік, стартував процес новітніх ринкових перетворень та реформування власності.

Саме тоді, 14 вересня 1992 року, розпочало свою діяльність Регіональне відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області для досягнення основної мети приватизації – створення сприятливих умов для підвищення ефективності діяльності підприємств, установ та організацій, а також забезпечення надходження коштів до Державного бюджету України. З дня свого заснування і по теперішній час регіональне відділення реалізує державну політику у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави щодо об'єктів державної власності, що належать до сфери його управління, а також

у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

У 1993 році розпочався етап сертифікатної приватизації, який завершився у 1999 році, й головним завданням у цей період було зменшення державної частки у виробничому секторі. На більшості великих промислових підприємств Запорізької області роздержавлення здійснювалося за майнові приватизаційні та компенсаційні сертифікати. Багато приватизованих таким способом господарських товариств успішно працюють і сьогодні, хоча їм довелося пройти нелегкий шлях, починаючи з оновлення виробничих потужностей, пошуку ринків збуту та нових ділових зв'язків, перепідготовки персоналу та формування ринкового мислення.

З переходом на спосіб продажу за грошові кошти акцій відкритих акціонерних товариств, створених у процесі приватизації, запровадженням продажу пакетів акцій під інвестиційні зобов'язання, з'явилася можливість залучати великі обсяги приватних інвестицій, які сприяли відродженню значної частини підприємств та налагодженню виробництва.

Загалом, за роки приватизації у Запорізькій області змінили державну та комунальну форми власності понад 5,7 тис. об'єктів, створено вагомий недержавний сектор економіки.

У 2003 році функції з управління державними корпоративними правами були передані Фонду державного майна України та його регіональним відділенням. Регіональне відділення по Запорізькій області прийняло в управління корпоративні права держави 65 відкритих акціонерних товариств, фінансовий стан переважної більшості яких на той час був збитковим та на межі банкрутства. Здійснюючи функції з управління державними корпоративними правами, регіональне відділення вжило низку заходів для виведення цих господарських товариств з кризового стану. Наразі більшість державних пакетів акцій успішно реалізовано.

Сьогодні регіональне відділення по Запорізькій області виконує багатофункціональні завдання, а саме:

- забезпечує виконання державної програми приватизації;
- здійснює функції управління державним майном та корпоративними правами держави;
- виступає орендодавцем цілісних (єдиних) майнових комплексів державних підприємств, їх структурних підрозділів, державного нерухомого майна;
- проводить стандартизовану оцінку майна і пакетів акцій акціонерних товариств, що підлягають приватизації, та конкурсний відбір суб'єктів оціночної діяльності, виступаючи замовником незалежної оцінки майна.

Конституція України, Закон України «Про Фонд державного майна України», інші закони України, акти та доручення Президента України, акти Верховної Ради України та Кабінету Міністрів України, доручення Прем'єр-міністра України, накази Фонду державного майна України, доручення Голови Фонду державного майна України, акти місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування – правові основи процесу зміни форм власності в Україні, якими керується при виконанні своїх завдань регіональне відділення.

Регіональне відділення по Запорізькій області виступає справжнім локомотивом процесів реформування відносин власності по Запорізькій області. З урахуванням структури та загальнодержавної ваги промислово-господарського комплексу по Запорізькій області, орган приватизації вирішує складні та відповідальні завдання реалізації державної політики у сфері запровадження засад ринкової економіки.

Запорізька область відноситься до регіонів, де питома вага об'єктів, що змінили форму власності з початку процесу приватизації, є найбільшою в Україні - біля 12% від загальної кількості в державі. При цьому, серед них багато стратегічних, містоутворюючих підприємств.

Наразі головна увага приділяється підвищенню ефективності системи управління державними активами, надійному захисту майнових прав держави, покращенню показників оренди державного майна, розширенню

переліку об'єктів, що підлягають приватизації, проведенню приватизаційних процесів та забезпеченню контролю за виконанням новими власниками умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації.

Під час реалізації завдань, покладених на орган приватизації, працівники Регіонального відділення по Запорізькій області детально аналізують кожен об'єкт державної власності, задля прийняття виважених, найефективніших управлінських рішень відповідно до вимог чинного законодавства.

Триває вдосконалення структури Регіонального відділення по Запорізькій області, забезпечується постійне підвищення кваліфікації працівників та їх відповідальності за доручену ділянку роботи.

22 березня 2019 року відповідно до Наказу Фонду державного майна України від 22.03.2019 № 290 Регіональне відділення ФДМУ по Запорізькій по було реорганізовано шляхом об'єднання з Регіональними відділеннями ФДМУ по Дніпропетровській області та Кіровоградській областях.

49000, м. Дніпро, вул. Центральна, 6, тел. (056) 744-34-04,
e-mail: dnipro@spfu.gov.ua.

З метою забезпечення реалізації повноважень та виконання функцій до складу Регіонального відділення входять:

1. Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області

м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 50, тел. (061) 226-07-73

2. Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області

м. Кропивницький, вул. Глінки, 2, тел. (0522) 33-24-00.

3. Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області

м. Дніпро, вул. Центральна, 6, тел. (056)744-34-04

Таблиця 3.1 – Структура Регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях станом на 01.12.2021

1	2	3
Начальник Регіонального відділення	Миргородська Ганна Юріївна	(056)744-34-04 Ф:744-34-05
Перший заступник начальника Регіонального відділення	Калініна Анна Олександрівна	(056) 744-11-03
Заступник начальника Регіонального відділення	Токмакова Ольга Валеріївна	(056) 744-34-42
Заступник начальника Регіонального відділення – начальник Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області		(0522) 33-24-00
Заступник начальника Регіонального відділення – начальник Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Панасенко Владислава Валеріївна	(061) 226-07-73
Начальник управління контролю	Шурин Галина Григорівна	(056) 744-89-35
Заступник начальника управління контролю – начальник відділу забезпечення повноважень	Сергійчук Діна Анатоліївна	(056) 744-34-47
Начальник відділу контролю договорів оренди управління контролю	Гудзь Галина Григорівна	(056) 744-34-46
Начальник управління орендних відносин, оцінки майна та майнових прав	Василишина Ольга Миколаївна	(056) 744-11-71
Заступник начальника управління орендних відносин, оцінки майна та майнових прав – начальник відділу оціночної діяльності, обліку та аналізу умов договорів оренди	Бервіна Галина Миколаївна	(056) 744-11-39
Начальник відділу укладання договорів оренди управління орендних відносин, оцінки майна та майнових прав	Купріянова Ганна Анатоліївна	(056) 744-34-52
Начальник юридичного управління	Сидоренко Олексій Анатолійович	(056) 744-11-19
Заступник начальника юридичного управління – начальник відділу претензійно-позовної роботи	Сивоконь Анастасія Ігорівна	(056) 744-11-08
Начальник відділу правового забезпечення юридичного управління	Савіна Олена Іванівна	(056) 744-11-08
Сектор претензійно – позовної роботи у Запорізькій області юридичного управління		(061) 226-07-52

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
Начальник відділу управління персоналом	Алексієнко Олена Миколаївна	(056) 744-34-65
Начальник відділу документального забезпечення та адміністративно-господарської роботи	Яременко Наталія Миколаївна	(056) 744-34-48
Начальник відділу приватизації та управління корпоративними правами	Неруш Світлана Олександрівна	(056) 744-11-42
Головний спеціаліст внутрішнього аудиту	Арзамасцева Наталія Олександрівна	(056) 744-11-57
Головний спеціаліст внутрішнього контролю	Помозов Микола Миколайович	-
Головний спеціаліст з питань запобігання та виявлення корупції	Савицький Олександр Михайлович	(056) 744-11-75
Начальник відділу управління державним майном		(056) 744-34-38
Начальник відділу комунікацій, ІТ підтримки та адміністрування реєстрів	Михайленко Олена Валентинівна	(056) 744-11-20
Начальник відділу фінансово – економічної роботи та бухгалтерського обліку – головний бухгалтер	Селіверстова Ірина Львівна	(056) 744-34-08
Заступник начальника Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області – начальник відділу орендних відносин та оціночної діяльності		
Заступник начальника Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області - начальник відділу приватизації та управління корпоративними правами	Літвінова Ліна Миколаївна	(061) 226-07-76
Начальник відділу управління державним майном Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Климовська Ірина Григорівна	(061) 226-07-81
Начальник відділу документального забезпечення та адміністративно-господарської роботи Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Удовиченко Ірина Миколаївна	(061) 226-07-90
Начальник відділу комунікацій, ІТ підтримки та адміністрування реєстрів Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Руденко Ганна Володимирівна	(061) 226-07-82

Продовження таблиці 3.1

1	2	3
Завідувач сектору забезпечення повноважень з контролю Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Литвиненко Тетяна Анатоліївна	(061) 226-07-62
Заступник начальника Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області – начальник відділу приватизації та управління корпоративними правами	Кравцова Галина Володимирівна	(0522) 33-25-79
Начальник відділу орендних відносин та оціночної діяльності	Тарасенко Алла Йосипівна	(0522) 33-23-38
Начальник відділу комунікацій, ІТ підтримки та документального забезпечення Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області	Кругаль Євген Олександрович	(0522) 33-31-95
Завідувач сектору управління державним майном та повноважень з контролю Управління забезпечення реалізації повноважень у Кіровоградській області	Чаплигіна Ірина Федорівна	(0522) 33-24-00

На адресу Регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях за 2021 рік надійшло 70 звернень громадян на інформацію.

З них:

– по Дніпропетровській області:

59 – від юридичної особи;

4 – від фізичної особи;

– по Запорізькій області:

3 – звернення громадян;

– по Кіровоградській області:

4 – звернення громадян.

19 липня 2012 року затверджено Положення про Регіональне відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області, яке регламентує засади діяльності та основні завдання.

На сьогодні, відповідно до наказу Фонду державного майна України від 24.05.2018 №110-р, начальником Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області є Дмитрієв Олександр Володимирович.

Регіональне відділення Фонду державного майна по Запорізькій області у різні роки очолювали:

Горьовий Микола Андрійович (у 1992-2008 роках),

Резанов Олександр Миколайович (у 2009-2010 роках),

Задорожний Олександр Вікторович (у 2010-2013 роках),

Матвієнко Павло Дмитрович (у 2013-2014 роках),

Спіріна Олена Дмитрівна (2015 - травень 2018).

Адреса Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області: 69018 м. Запоріжжя, вул. Перемоги, 50

Для запитів на публічну інформацію та звернень громадян: (061) 226-07-90 .

E-mail: zaporizhia@spfu.gov.ua

Таблиця 3.2 – Структура Управління забезпечення реалізації повноважень по Запорізькій області

1	2	3
Заступник начальника Регіонального відділення – начальник Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Панасенко Владислава Валеріївна	
Заступник начальника Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області - начальник відділу приватизації та управління корпоративними правами	Літвінова Ліна Миколаївна	
Заступник начальника Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області – начальник відділу орендних відносин та оціночної діяльності		
Заступник начальника відділу орендних відносин та оціночної діяльності	Островецька Ніна Володимирівна	(061) 226-07-88

Продовження таблиці 3.2

1	2	3
Начальник відділу управління державним майном Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Климовська Ірина Григорівна	(061) 226-07-81
Начальник відділу документального забезпечення та адміністративно-господарської роботи Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Удовиченко Ірина Миколаївна	(061) 226-07-90
Начальник відділу комунікацій, ІТ підтримки та адміністрування реєстрів Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Руденко Ганна Володимирівна	(061) 226-07-82
Завідувач сектору забезпечення повноважень з контролю Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області	Литвиненко Тетяна Анатоліївна	(061) 226-07-62

Відповідно до наказу Фонду державного майна України від 06.01.2021 № 5 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2021 році», із змінами, до відповідних переліків включено 32 об'єкти державної власності, щодо яких здійснюються заходи з приватизації Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях (далі – Управління), зокрема: 1 державний пакет акцій (частки) господарського товариства; 5 єдиних майнових комплексів державних підприємств; 18 об'єктів окремого майна (з яких 2 підлягають приватизації шляхом викупу); 7 об'єктів незавершеного будівництва (з яких 1 підлягає приватизації шляхом викупу); 1 об'єкт соціально-культурного призначення.

Протягом звітного періоду:

- на електронні торги було виставлено 13 об'єктів малої приватизації, розташованих на території Запорізької області;
- на порталі vdr.spfu.gov.ua розміщена/оновлена інформація щодо 14 об'єктів;
- укладено 8 договорів купівлі-продажу (далі – ДКП) на суму 2 347,190

тис. грн, без урахування ПДВ (з них 2 227,636 тис. грн – надійшло до Державного бюджету України, 119,554 тис, грн – очікується надходження у 2022 році).

У звітному періоді від оренди державного майна до Державного бюджету України надійшло 19 579,955 тис.грн.

Станом на 30.11.2021 залишаються діючими:

– 459 договорів оренди, укладених Управлінням: у т.ч. 1 – цілісний майновий комплекс державного підприємства та 1 – цілісний майновий комплекс структурного підрозділу державного підприємства; 121 договір оренди з бюджетними організаціями;

–54 договори оренди, укладені безпосередньо підприємствами-балансоутримувачами, по яких Регіональним відділенням погоджений розмір плати за оренду державного майна.

Протягом 2021 року Управлінням укладено 65 договорів оренди державного майна,

з них:

–43 – за результатами проведення аукціонів;

–22 – без проведення аукціонів,

та продовжено термін дії 141 договору оренди державного майна, з них:

–94 – за результатами проведення аукціонів;

–47 – без проведення аукціонів.

Станом на 30.11.2021 Регіональне відділення здійснювало повноваження з управління корпоративними правами держави господарських товариств, розташованих на території Запорізької області:

–ВАТ «Токмацький елеватор» (10,39%). Товариство не веде господарську діяльність з 2002 року, акції товариства існують у документарній формі. Стосовно ВАТ «Токмацький елеватор» винесено рішення НКЦПФР від 19.11.2013 № 2648 «Щодо зупинення внесення змін до системи реєстру власників іменних цінних паперів або до системи депозитарного обліку цінних паперів на строк до усунення порушень»;

–ВАТ «Мелітопольський завод «Автокольорлит» (100%). Постановою господарського суду Запорізької області від 20.06.2012 по справі № 25/21/07 ВАТ «Мелітопольський завод «Автокольорлит» визнано банкрутом та відкрито ліквідаційну процедуру.

В управлінні Регіонального відділення, станом на 30.11.2021, залишаються 2014 об'єктів державної власності, розташованих на території Запорізької області, що не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації та перебувають на балансах 66 господарських товариств. Протягом 2021 року Управлінням реалізовано 9 управлінських рішень щодо об'єктів державної власності, що не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але залишилися на їх балансах.

Станом на 30.11.2021 на обліку Управління перебуває 18 ДКП (без урахування договорів, за якими ведеться претензійно-позовна робота щодо їх розірвання та повернення об'єктів у державну власність), у тому числі: 5 ДКП об'єктів малої приватизації; 2 ДКП єдиних майнових комплексів; 11 ДКП об'єктів незавершеного будівництва. Протягом 2021 року взято на контроль 8 ДКП.

Упродовж звітнього періоду здійснено перевірки виконання умов 23 ДКП, за результатами яких були нараховані штрафні санкції на суму 1,318 тис. грн, та сплачено на суму 0,29 тис. грн. Знято з контролю 8 ДКП у зв'язку з повним виконанням умов ДКП, що підтверджено актами підсумкових перевірок.

За результатами попередніх перевірок по 7 ДКП триває претензійно-позовна робота з розірвання та повернення об'єктів у державну власність. Найбільша кількість порушень зафіксована за ДКП об'єктів незавершеного будівництва.

У 2021 році фахівцями Управління забезпечено рецензування 273 звітів про незалежну оцінку майна, у т.ч.:

– 16 рецензій для цілей приватизації, 229 рецензій для цілей оренди, 3

рецензії за зверненнями, 25 рецензій для цілей відчуження.

Упродовж 2021 року Управління активно співпрацювало із місцевими органами державної влади та органами місцевого самоврядування, а також із регіональним бізнес-середовищем. Представники Управління систематично брали участь у нарадах, зустрічах, засіданнях круглих столів тощо; у ході зустрічей надавали фахові рекомендації, презентували основні напрямки діяльності. Представники Управління увійшли до створеної у квітні 2021 року Запорізькою обласною державною адміністрацією регіональної робочої групи з питань ефективності використання державного майна в Запорізькій області. Крім цього, у 2021 році Управління уклало меморандуми про співробітництво з Територіальним відділенням Всеукраїнської громадської організації «Асоціація платників податків» у Запорізькій області та Запорізькою обласною федерацією роботодавців.

З метою широкого інформування громадськості, представників місцевих органів самоврядування та ділових кіл Управління постійно висвітлює свою діяльність на вебсторінці, інтегрованій до офіційного вебсайту Фонду, за адресою <http://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia.html> та у соціальних мережах: на сторінках Управління у мережі Фейсбук за адресою: <https://www.facebook.com/zaporizhzhya.spfu/> та Телеграм-каналі за посиланням https://t.me/zaporizhzhia_spfu. Крім того, новини про діяльність Управління регулярно оприлюднюються на офіційному сайті Запорізької обласної державної адміністрації, Фейсбук-сторінці Запорізької торгово-промислової палати та сторінках регіональних спільнот.

В управлінні Регіонального відділення, станом на 30.11.2021, залишаються 2014 об'єктів державної власності, розташованих на території Запорізької області, що не увійшли до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації та перебувають на балансах 66 господарських товариств.

Протягом 2021 року Управлінням реалізовано 9 управлінських рішень щодо об'єктів державної власності, що не увійшли до статутних капіталів

господарських товариств у процесі приватизації, але залишилися на їх балансах.

3.2. Середньостроковий план діяльності Фонду державного майна України на 2022 – 2024 роки

1. Місія Фонду державного майна України.

Головними законодавчо визначеними завданнями Фонду державного майна України є забезпечення проведення масштабної прозорої приватизації державної власності, реалізація державної політики у сфері управління об'єктами державної власності, а також у сфері оренди, використання та відчуження державного майна, державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності, забезпечення повноти, достовірності та відкритості державних реєстрів, ведення яких забезпечується Фондом, зокрема Єдиного реєстру об'єктів державної власності.

Виходячи із головних завдань та з урахуванням стратегії розвитку держави, місія Фонду на сучасному етапі полягає у розширенні можливостей залучення інвестицій для відродження та розвитку економіки України.

2. Аналіз поточної ситуації у сфері діяльності Фонду державного майна України.

Діяльність Фонду державного майна України спрямована на реалізацію реформ, визначених програмними стратегічними документами, затвердженими рішеннями Президента України та Уряду, щодо макроекономічної стабілізації та сталого економічного зростання, створення сприятливих умов для розвитку бізнесу шляхом проведення приватизації об'єктів державної власності та залучення капіталу приватних інвесторів у розвиток, модернізацію та технічне переоснащення приватизованих

підприємств, створення додаткових робочих місць, а також удосконалення засад державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності.

Стратегічний курс на масштабну приватизацію, проголошений Президентом України і підтриманий Верховною Радою України в 2019 році, залишається безальтернативним.

У 2021 році робота Фонду здійснювалася в рамках реформ щодо управління державною власністю та приватизації, визначених указами Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року, від 20 вересня 2019 року № 713/2019 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції» та від 08 листопада 2019 року № 837/2019 «Про невідкладні заходи з проведення реформ та зміцнення держави», а також Національною економічною стратегією на період до 2030 року, яку затверджено постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 179.

Верховною Радою України 30 березня 2020 року внесено зміну до Закону України про приватизацію (№ 540-IX «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України, спрямованих на забезпечення додаткових соціальних та економічних гарантій у зв'язку з поширенням коронавірусної хвороби (COVID-19)»), якою було заборонено не тільки проведення аукціонів з продажу об'єктів великої приватизації, але й зупинено будь-які дії з підготовки об'єктів великої приватизації (аудит, відбір радників та прийняття проміжних результатів їх роботи) на період дії карантину та обмежувальних заходів.

Законом України від 2 вересня 2020 року № 853-IX «Про внесення змін до Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» (щодо парламентського контролю за приватизацією державного майна)» було розблоковано можливість проведення підготовки до приватизації об'єктів великої приватизації, однак збережено мораторій на проведення

аукціонів з продажу таких об'єктів.

Законом України від 30 березня 2021 року № 1365-ІХ «Про внесення зміни до розділу V «Прикінцеві та перехідні положення» Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» продаж об'єктів великої приватизації на аукціонах з умовами відновлено. Серед найбільших активів, які держава може вигідно продати новим інвесторам ПАТ «Центренерго», ПрАТ «Президент- Готель», ДП «Вугільна компанія «Краснолиманська», ПАТ «Одеський припортовий завод», ПАТ «Запоріжжяобленерго», АТ «Хмельницькобленерго», АТ «Миколаївобленерго», АТ «Харківобленерго», ДП АТ «Національна акціонерна компанія «Украгролізинг» та інші.

Так, розпорядженням Кабінету Міністрів України від 16 червня 2021 року № 662-р затверджено умови продажу державного пакета акцій АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» на аукціоні з умовами, стартова ціна – 3,7 млрд грн. 18 червня 2021 року відбулося засідання аукціонної комісії для продажу зазначеного об'єкта приватизації на якому було розроблено інформаційне повідомлення про проведення аукціону та визначено дату його проведення – 31 серпня 2021 року. Інформаційне повідомлення про проведення аукціону з умовами продажу пакета акцій розміром 100 % статутного капіталу АТ «Об'єднана гірничо-хімічна компанія» опубліковано 02.07.2021 в офіційному друкованому виданні Фонду – газеті «Відомості приватизації» та розміщено на офіційному сайті Фонду.

Законом України від 15 грудня 2020 року № 1082-ІХ «Про Державний бюджет України на 2021 рік» Фонду встановлено завдання з надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету обсягом 12 млрд грн.

За оперативними даними станом на 09.07.2021 від приватизації державного майна надійшло 1 145 млн грн., що становить 9,54 % планового завдання.

Для впровадження реформ Фонд реалізує низку амбітних завдань щодо

управління державними активами, їх оцінки та залучення стратегічних інвесторів в Україну, ліквідації корупційних схем на державних підприємствах, існування яких десятиліттями призводило до знищення чи суттєвого зношення основних фондів цих підприємств, як наслідок накопичення кризових явищ у багатьох галузях національної економіки, та гальмування приватизації.

Одне із ключових завдань Фонду – передача приватним інвесторам державних активів на максимально конкурентних і чесних торгах. Для цього завдяки співпраці з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) Фондом запроваджено новий принцип розкриття інформації про об'єкти приватизації - «всі бачать все». Фонд створює віртуальні кімнати даних – онлайн - сховище документів, що є важливим фактором прийняття рішення інвесторами щодо купівлі об'єктів, які виставляються на приватизацію, і є доступними максимально широкій аудиторії з метою проведення прозорих аукціонів. У кімнатах даних зберігається інформація не лише про назву і місце розташування об'єкта, але й вся первинна документація, технічні паспорти, фінансова звітність тощо.

Фондом забезпечується ефективне управління наявним масивом державних об'єктів з метою збереження вартості активів, проводяться аудити та розроблення маркетингових матеріалів для найшвидшого відновлення приватизаційних процесів після подолання кризи.

Відповідно до вимог статті 5 Закону України «Про Фонд державного майна України» Фонд здійснює моніторинг сплати до державного бюджету дивідендів, нарахованих на корпоративні права держави, господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду. Відповідно до вимог статті 11 Закону України «Про управління об'єктами державної власності» господарська організація, у статутному капіталі якої є корпоративні права держави, сплачують до Державного бюджету України дивіденди у строк не пізніше 1 липня року, що настає за звітним, нараховані пропорційно розміру державної частки (акцій) у їх статутних капіталах.

За оперативними даними станом на 01.07.2021 до Державного бюджету України від сплати дивідендів на корпоративні права держави, частини чистого прибутку господарських товариств, які знаходяться у сфері управління Фонду, та пені за несвоєчасно сплачені дивіденди надійшло 640 811, 27 тис. грн.

Запровадження Урядом обмежувальних карантинних заходів у зв'язку з пандемією коронавірусної хвороби (COVID-19), змін у законодавстві призвело до зниження економічної активності та призупинення орендних платежів.

З метою зменшення негативного впливу обмежувальних карантинних заходів на діяльність орендарів державного майна Фондом розроблено постанову Кабінету Міністрів України від 15 липня 2020 року № 611 «Деякі питання сплати орендної плати за державне майно під час дії карантину», яка передбачає надання значних знижок (від 50 % до 75 %) або звільнення від сплати орендної плати певних категорій орендарів.

Бюджетне завдання з надходження коштів від оренди державного майна на 2021 рік встановлено у розмірі 1,65 млрд грн. За оперативними даними станом на 27.06.2021 від оренди державного майна до державного бюджету надійшло 930,1 млн грн, що становить 56,37 % виконання річного плану.

З метою впровадження реформ у сфері оренди державного майна, забезпечення прозорості та протидії корупції Фонд державного майна України та Фонд «Євразія» (проект міжнародної технічної допомоги «Прозорість та підзвітність в органах державного управління та послугах (TAPAS)» уклали Меморандум про співробітництво від 05.01.2021 № 1. У рамках реалізації проекту передбачається створення онлайн платформи управління орендою державного майна для забезпечення можливості алгоритмізації і автоматизації процесів створення, підписання, оприлюднення документів і рішень, пов'язаних з передачею в оренду державного майна, а також пов'язаних із припиненням орендних відносин і

поверненням державного майна із користування орендарів. Платформа забезпечить електронну взаємодію між потенційними орендарями, балансоутримувачами, їх органами управління, орендодавцями, чинними орендарями і електронною торговою системою «Prozzogo.Продажі» з метою передачі в оренду державного майна. Запуск Платформи планується у IV кварталі поточного року. Починаючи з I кварталу 2022 року, Платформа повинна замінити чинний програмний продукт Фонду Етап-Оренда, який забезпечує збір аналітичної інформації про договори оренди і стан розрахунків за ними. Зовнішній інтерфейс користувача Платформи розміщуватиметься на сайті orenda.gov.ua, який з 1 січня 2021 року функціонує в режимі дослідної експлуатації.

Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 17 лютого 2021 року № 365-р «Деякі питання цифрової трансформації», якою схвалено пріоритетні напрями та завдання (проекти) цифрової трансформації на період до 2023 року Фонд виконує 5 завдань (проектів) цифрової трансформації за напрямом «Державнемайно»:

1) створення інформаційної системи, призначеної для здійснення моніторингу і контролю за процесами приватизації державного майна та веб-порталу даних для оприлюднення інформації про об'єкти приватизації, запровадження інформаційного ресурсу для оприлюднення інформації про всі потенційні об'єкти приватизації;

2) автоматизація системи ведення обліку та відображення активів, що пропонуються для передачі в оренду або передані в оренду, створення інформаційного ресурсу для оприлюднення інформації про всі потенційні об'єкти оренди, створення електронної системи управління договорами оренди державного майна;

3) створення інформаційної системи управління суб'єктами господарювання державного сектору економіки, які перебувають у сфері управління Фонду державного майна, та управління державного майна, яке у процесі приватизації не увійшло до статутного капіталу господарських

товариств;

4) створення єдиної бази даних звітів про оцінку, створення державного реєстру оцінювачів і суб'єктів оціночної діяльності та системи рецензування звітів про оцінку;

5) модернізація єдиного реєстру об'єктів державної власності для забезпечення ведення загальнодержавного обліку активів держави з урахуванням геопросторових даних (геолокація), захисту майнових прав держави, прозорості управлінської діяльності щодо використання активів держави, активізації наповнення актуальними, повними і достовірними даними про державні активи.

Для забезпечення належних умов функціонування Фонду, виконання завдань (проектів) цифрової трансформації Фонд вживає заходів щодо оновлення ІТ інфраструктури.

З метою ліквідації корупційної схеми в сфері реєстрації інформації зі звітів про оцінку об'єктів нерухомості Фондом розроблено та 09 березня 2021 року набрав чинності наказ Фонду державного майна України від 12 січня 2021 року № 24 «Про внесення змін до Порядку ведення єдиної бази даних звітів про оцінку», зареєстрований в Міністерстві юстиції України 24 лютого 2021 року за № 239/35861, який застосовується з 29 червня 2021 року. Також відповідно до наказу Фонду державного майна України від 25 червня 2021 року № 1097 введено в експлуатацію Єдину базу даних звітів про оцінку з модулем електронного визначення оціночної вартості, безкоштовним сервісом послуги електронного визначення оціночної вартості та автоматичного формування електронних довідок про оціночну вартість об'єкта нерухомості (<https://evaluation.spfu.gov.ua>).

Для визначення оціночної вартості об'єкта нерухомості Єдиною базою даних звітів про оцінку формується електронна довідка про його оціночну вартість (е-Довідка), яка є чинною впродовж 30 календарних днів з дня її формування Єдиною базою даних звітів про оцінку

Забезпечується удосконалення функціонування Єдиної бази даних

звітів про оцінку, ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності та інших реєстрів Фонду, які на даний час не відповідають сучасним вимогам і потребують доопрацювання з метою інтеграції в інформаційне поле держави.

Також Фондом за співпрацею з Народними депутатами підготовлено і супроводжується у Верховній Раді України проект Закону України «Про внесення змін до деяких законів України щодо питань оціночної діяльності» (реєстраційний № 5317 від 30 березня 2021 року), спрямований на ліквідування практики так званої «фракційної» оцінки, яка визначає вартість нерухомого майна як суму вартості землі та земельних поліпшень.

З метою комплексного реформування галузі оціночної діяльності Фондом із залученням міжнародних експертів здійснюється розроблення нової редакції Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні». З використанням результатів аналізу оціночного законодавства, проведеного фахівцями місії Світового банку, проводиться робота з метою напрацювання положень законопроекту.

Для врегулювання діяльності брокерів у сфері нерухомості, підвищення рівня якості надання брокерських послуг, забезпечення громадського та державного контролю за діяльністю суб'єктів господарювання у сфері нерухомості та брокерів здійснюється розроблення проекту Закону України «Про брокерську діяльність у сфері нерухомості».

З метою удосконалення положень Податкового кодексу України в частині зниження потенційних ризиків щодо зменшення оціночної вартості об'єктів нерухомості та гармонізації з законодавством з питань оціночної діяльності Фондом підготовлено проект Закону України «Про внесення змін до Податкового кодексу України та деяких законодавчих актів щодо функціонування Єдиної бази даних звітів про оцінку», який дасть змогу запобігти внесенню недобросовісними суб'єктами оціночної діяльності (оцінювачами) недостовірної інформації до Єдиної бази та забезпечити її фінансування з державного бюджету, запровадити фіксовану плату за формування електронної довідки про оціночну вартість об'єкта нерухомості,

реєстрацію звітів про оцінку.

На сьогодні за результатами розгляду законопроектів заінтересованими органами виконавчої влади триває їх доопрацювання та узгодження з ними.

Фонд здійснює супроводження у Верховній Раді України поданих народними депутатами проєктів законів України «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» та інших законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна» (реєстраційний № 4572 від 04 січня 2021 року), «Про внесення змін до Податкового кодексу України (щодо продажу об'єктів державної та комунальної власності)» (реєстраційний № 4574 від 04 січня 2021 року), «Про внесення змін до Кодексу України про адміністративні правопорушення та Кримінального процесуального кодексу України стосовно удосконалення державної політики управління об'єктами державної і комунальної власності» (реєстраційний № 4573 від 04 січня 2021 року) та «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо коштів від приватизації об'єктів державної власності» (реєстраційний № 4575 від 04 січня 2021 року). Прийняття цих законів сприятиме пришвидшенню приватизаційних процесів, підвищенню економічної ефективності продажу об'єктів приватизації, збільшенню відповідальності уповноважених органів управління, балансоутримувачів державного майна за ефективність управління та використання державного майна, встановленню дієвої структури та організації діяльності Фонду, підвищенню ефективності управління об'єктами державної власності, щодо яких прийнято рішення про приватизацію, збільшенню кількості об'єктів, що можуть бути приватизовані чи передані в оренду.

15 липня 2021 року Верховна Рада України прийняла в першому читанні проєкт Закону № 4572 «Про внесення змін до Закону України «Про Фонд державного майна України» та інших законодавчих актів України щодо сприяння залученню інвестицій в процесі приватизації та оренди державного і комунального майна» (проєкт Закону). Концептуальні засади, які покладені

в основу проєкту Закону, обговорювались 30 червня 2020 року на засіданні Національної Ради Реформ і були підтримані. З метою посилення спроможності Фонду здійснювати покладені на нього функції проєктом Закону викладається у новій редакції Закон України «Про Фонд державного майна України». Проєктом Закону визначено статус Фонду, принципи, повноваження, структуру та організацію діяльності. З метою зниження корупційних ризиків та запобігання зовнішніх впливів, що дають змогу втручатися у реалізацію повноважень Фонду, створюється Правління Фонду державного майна України для колегіального прийняття особливо важливих рішень з питань роботи Фонду. Проєкт Закону спрямований на реформування сектору державних підприємств, а також на забезпечення проведення прозорої приватизації. Прийняття проєкту Закону сприятиме підвищенню ефективності роботи державних підприємств та, зрештою, збільшенню надходжень до Державного бюджету.

3.3. Практичні рекомендації щодо удосконалення напрямів роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах

Фонд вживає заходів щодо реалізації Національної економічної стратегії на період до 2030 року далі - Національна економічна стратегія), затвердженої постановою Кабінету Міністрів України від 3 березня 2021 року № 179, зокрема, з метою досягнення стратегічних цілей державної політики напряму «4. Управління державною та комунальною власністю» Розділу «II. Стратегічний курс економічної політики до 2030 року»:

Підвищення інституційної спроможності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальних за стратегічну реформу управління державною та комунальною власністю.

Зменшення ролі держави та органів місцевого самоврядування як власників суб'єктів господарювання, заснованих на державній та комунальній власності.

Підвищення ефективності управління суб'єктами господарювання, що залишилися в державній та комунальній власності.

Для цього Фонд в межах компетенції докладає зусиль щодо виконання Завдань, визначених для вищезазначених стратегічних цілей державної політики у розділі «Стратегічний курс державної політики у сфері управління державною та комунальною власністю» напряму «4. Управління державною та комунальною власністю» Національної економічної стратегії:

Таблиця 3.4 – Підвищення інституційної спроможності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальних за стратегічну реформу управління державною та комунальною власністю

Шляхи досягнення	Завдання
1	2
1. Формування стратегічної рамки	забезпечення впровадження загальної стратегії управління державною та комунальною власністю перегляд критеріїв віднесення об'єктів державної власності до тих, що не підлягають приватизації затвердження вичерпного переліку державних підприємств, щоне підлягають приватизації, на основі визначених критеріїв
2. Підвищення інституційної спроможності Фонду державного майна України	забезпечення належного фінансування Фонду державного майна України для реалізації технічних, інфраструктурних, кадрових та інших потреб закріплення на законодавчому рівні централізованості управління регіональними філіями Фонду державного майна України розширення функцій Фонду державного майна України щодо процесу передачі державних підприємств у концесію (зокрема збільшення переліку потенційних об'єктів концесії) забезпечення впровадження прискореного процесу приватизації забезпечення впровадження плану проведення реформи укладення концесійних угод щодо визначеного переліку державних підприємств та проведення контролю за дотриманням умов угод
3. Впровадження політики власності державних підприємств	забезпечення впровадження політики власності державних підприємств, що базується на мінімальному втручанні держави у ринкові відносини та охоплює лише стратегічні сфери та природні монополії

Продовження таблиці 3.4

1	2
4. Реформування сфери управління комунальних підприємств	формування та впровадження політики власності комунальних підприємств, що включає перелік дозволених видів діяльності комунальних підприємств створення і впровадження механізму комунікації з органами місцевого самоврядування (через координаційні центри) впровадження уніфікованої системи звітності комунальних підприємств та запуск порталу, що містить всю інформацію про результати діяльності комунальних підприємств забезпечення впровадження механізму, який дасть змогу у примусовому порядку розпочати процес обґрунтованої ліквідації, реорганізації або приватизації комунальних підприємств забезпечення впровадження чіткого плану виконання і контролю реформи визначення, які комунальні підприємства повинні залишитись у комунальній власності, бути передані в концесію, приватизовані або ж ліквідовані (“тріаж”) відповідно до впровадженої політики власності проведення інвентаризації та оцінки комунальних підприємств, що підпадають під процес реформи (велика та малаприватизація) забезпечення реалізації процесу реформи комунальних підприємств відповідно до проведеного тріажу та політики власності комунальних підприємств
5. Централізація управління державних підприємств	впровадження системи централізованого управління державних підприємств за рахунок створення інституції централізованого управління державними підприємствами
6. Координація з органами місцевого самоврядування	створення центрів координації при органах місцевого самоврядування, що відповідатимуть за координацію реформування комунальної власності та комунікацію з відповідальними державними органами
7. Створення та діяльність центру аналізу державних активів	формування аналітичного підрозділу при Кабінеті Міністрів України, відповідального за систематичний аналіз державних активів оцифрування вартості всіх об’єктів державної та комунальної власності
8. Забезпечення стратегічної комунікації реформи	підвищення рівня обізнаності населення щодо ролі та процесу приватизації, публічне представлення звітності про хід і результати проведення реформи проведення регулярних соціологічних досліджень щодо думки населення стосовно процесу приватизації

Таблиця 3.5 – Зменшення ролі держави та органів місцевого самоврядування як власників суб'єктів господарювання, заснованих на державній та комунальній власності:

Шляхи досягнення	Завдання
1. Велика приватизація державних підприємств	забезпечення впровадження механізму для запобігання блокуванню процесу великої приватизації із сторони державних підприємств та органів управління пришвидшення процесу великої приватизації шляхом законодавчих змін залучення більшої кількості потенційних покупців шляхом ефективнішої комунікації впровадження механізму стимулювання органів управління державними підприємствами, який гарантує певну винагороду (відсотки) за успішний кейс приватизації (ініціатива стосується великої і малої приватизації державних підприємств) подальше проведення конкурсів щодо відбору радників для підготовки до продажу об'єктів великої приватизації проведення великої приватизації із залученням максимальної кількості покупців завершення процесу великої приватизації державних підприємств.
2. Мала приватизація державних підприємств	збільшення кількості потенційних покупців шляхом надання повної інформації щодо державного підприємства - об'єкта приватизації та налагодження комунікації з потенційними інвесторами проведення інвентаризації та оцінки усіх державних підприємств малої приватизації формування переліків державних підприємств малої приватизації проведення малої приватизації через онлайн-аукціони завершення процесу малої приватизації державних підприємств
3. Ліквідація державних підприємств	розв'язання питань щодо накопичених боргів проблемними державними підприємствами, доступу до інформації(установчих, фінансових документів тощо) та посадових осіб державних підприємств ліквідація або реорганізація усіх нефункціонуючих державних підприємств
4. Концесія державних підприємств	формування вичерпного переліку державних підприємств, що мають бути передані в концесію сприяння залученню іноземних та внутрішніх інвесторів до угоди концесії укладення концесійних угод з партнерами (у тому числі стратегічними інвесторами) впровадження механізму контролю за дотриманням умов концесійної угоди
5. Оренда державного та комунального майна	проведення детального аналізу використання державного майна, що перебуває у сфері управління уповноважених органів облік та інвентаризація всього державного майна передача в оренду державного майна, що не підлягає приватизації формування вичерпного переліку комунального майна, що передається в оренду облік усього комунального майна, проведення інвентаризації усього комунального майна з переліку для оренди впровадження ефективної та прозорої процедури передачі в оренду комунального майна через онлайн-аукціони з акцентом на залученні великої кількості потенційних орендарів передача в оренду комунального майна згідно з переліком

Таблиця 3.6 – Підвищення ефективності управління суб'єктами господарювання, щозалишилися в державній та комунальній власності:

Шляхи досягнення	Завдання
1. Розвиток корпоративного управління суб'єктів господарювання державного сектору економіки	забезпечення процесів реформування власності, масової прозорості приватизації, внесення змін та реалізація норм законодавства в області корпоративних відносин, реалізація ефективного корпоративного управління формування політики власності для кожного суб'єкта господарювання державного сектору економіки приведення системи управління державних підприємств у відповідність з Керівними принципами щодо корпоративного управління на підприємствах державної форми власності, затверджених Організацією економічного співробітництва та розвитку (далі - ОЕСР)
2. Обрання керівників та членів наглядових рад на підприємствах державного сектору економіки	проведення прозорих конкурсів керівників та членів наглядових рад підприємств державного сектору економіки з метою відбору компетентних кандидатів із застосуванням гендерного підходу та гендерного балансу проведення конкурсних відборів кандидатів на посаду незалежного члена наглядової ради державних унітарних підприємств та господарських товариств, у статутному капіталі яких більше 50 відсотків акцій (часток) належать державі та їх призначення (обрання) внесення змін до законодавства, що дасть змогу передати повноваження наглядовим радам щодо призначення та звільнення керівників державних підприємств, затвердження фінансових та стратегічних планів державної компанії тощо впровадження політики винагороди керівників та членів наглядових рад посилення вимог до кваліфікації членів наглядових рад, а також регламентація ключових питань, що має вирішувати наглядова рада
3. Підготовка та здійснення первинного розміщення (пропозиції) цінних паперів на біржі	проведення аналізу та формування переліку корпоративізованих державних підприємств, що є найперспективнішими для здійснення первинного розміщення (пропозиції) цінних паперів на біржі найближчим часом впровадження процесу підготовки окремих державних підприємств до виходу на міжнародні ринки (фінансова підготовка, залучення інвестиційних банків, пошук первинних інвесторів) проведення первинного розміщення акцій окремих державних підприємств на міжнародних фінансових ринках
4. Підвищення прозорості діяльності державних підприємств	забезпечення своєчасної, повної та достовірної інформації щодо результатів діяльності державних підприємств впровадження регулярного зовнішнього аудиту фінансово-господарської діяльності всіх державних підприємств з публічним представленням висновків посилення відповідальності керівників державних підприємств за нерозкриття інформації щодо результатів діяльності державних підприємств
5. Контроль діяльності та відповідальність за порушення	забезпечення впровадження механізму контролю та притягнення до відповідальності за порушення в процесі управління державними підприємствами

Разом з Мінекономіки у складі інших органів влади Фонд в рамках реалізації завдань напряму «4. Управління державною та комунальною власністю» Національної економічної стратегії вживає заходів щодо покращення системи державно-приватного партнерства.

Метою є стимулювання залучення інвестицій у розвиток економіки, забезпечення спрощеного механізму використання донорських коштів, збільшення частки проектів, виконаних у рамках державно-приватного партнерства, у загальному переліку проектів з управління державною власністю, підвищення довіри, поваги та репутації України шляхом державно-приватного партнерства (співінвестування).

Фонд вживає заходів в межах компетенції щодо досягнення до 2030 року цільових індикаторів виконання завдань розділу «Стратегічний курс державної політики у сфері управління державною та комунальною власністю» напряму «4. Управління державною та комунальною власністю» Національної економічної стратегії :

- затвердження політики власності державних підприємств;
- створення інституції централізованого управління державними підприємствами, яка буде управляти 100 відсотками державних підприємств, що залишилися у державній власності;
- надання актуальної оцінки вартості 100 відсотків об'єктів державної та комунальної власності в публічному доступі.
- ліквідація або реструктуризація 100 відсотків нефункціонуючих державних підприємств;
- формування і затвердження вичерпного переліку державних підприємств, щоне підлягають приватизації;
- приватизація 100 відсотків державних підприємств, не включених до перелікузаборонених до приватизації;
- передача в концесію 90 відсотків підприємств, які заборонені для приватизації;
- передача в оренду 100 відсотків нестратегічного або економічно

необґрунтованого майна державної та комунальної власності.

- досягнення публікації актуальної фінансової звітності для 100 відсотків державних підприємств;
- проведення корпоратизації 100 відсотків державних підприємств;
- впровадження наглядових рад на державних підприємствах;
- забезпечення фінансової самодостатності 100 відсотків державних підприємств;
- підвищення середньої рентабельності капіталу (RoE) державних підприємств до 10 відсотків;
- здійснення первинного розміщення акцій на міжнародних фінансових ринках принаймні двох державних підприємств.

З метою подальшого впровадження реформи відносин власності та активізації приватизаційних процесів Фонд вирішує завдання:

- розгортання великої приватизації на засадах відкритості та прозорості з метою залучення інвестицій для відродження і розвитку економіки. Залучення саме тих інвесторів, які готові вкладати в модернізацію підприємств і розширювати соціальний пакет для працівників. Організація підготовки до приватизації об'єктів великої приватизації, оскільки після завершення мораторію на проведення аукціонів з їх продажу об'єкти мають бути підготовлені до продажу у максимально короткий строк;
- активізація малої приватизації з метою пожвавлення бізнес-клімату країни та сприяння розвитку малого і середнього підприємництва, створення нових робочих місць;
- перезапуск ринку орендних відносин державного майна в електронному вигляді через створення онлайн платформи управління орендою державного майна;
- збільшення ефективності використання державного майна, забезпечення зниження корупційних ризиків, підвищення ефективності та прозорості управління корпоративними правами держави, які перебувають у сфері управління Фонду, за кращими міжнародними практиками та

стандартами з метою їх своєчасної та ефективної приватизації;

- удосконалення практики управління державним майном за рахунок цифровізації та спрощення процедур;
- забезпечення відкриття та інтеграцію державних реєстрів, які створені та адмініструються Фондом;
- удосконалення засад регулювання ринку оцінки та професійної оціночної діяльності.

На виконання цих завдань Фонд вже зосередив свої зусилля та вживатиме всіх необхідних заходів для забезпечення сталого розвитку економіки, покращення умов ведення бізнесу та повернення довіри інвесторів до України.

Для покращення економічної ситуації в країні, по-перше, має бути проведена реформа щодо скорочення чисельності працівників, зокрема Фонду державного майна України, а також скорочення фінансування з бюджету. Вказане може бути здійснено за рахунок скорочення чисельності працівників регіональних відділень Фонду державного майна України, створивши при цьому госпрозрахункові державні підприємства. Це дасть змогу працівникам регіональних відділень Фонду державного майна України, які мають досвід роботи, перейти в державні підприємства, що вирішить питання скорочення штату працівників без поширення безробіття, а також сприятиме зростанню заробітної плати, у випадку якщо заробітна плата буде пропорційно залежати від загального доходу.

Крім того, створення госпрозрахункових державних підприємств призведе до скорочення фінансування з бюджету, а також отримання додаткового доходу від діяльності вказаних структур. При цьому всі витрати госпрозрахункових представництв (фонд заробітної плати, обов'язкові нарахування на фонд оплати праці, виробничі, соціальні та інші витрати) не повинні перевищувати 1/5 від загального доходу.

Таблиця 3.7 – Стратегічні цілі, завдання та показники результатів їх виконання
Взаємозв'язок стратегічних цілей із пріоритетами розвитку країни

Код та назва напрямку державної політики	Код та назва стратегічної цілі	Пріоритети розвитку країни	Назва нормативно-правового акта, стратегічного, програмного документа	Завдання, спрямовані на досягнення стратегічних цілей
1	2	3	4	5
04 Економічна діяльність	041 Масштабна прозора приватизація державної власності. Забезпечення надходження коштів від приватизації державного майна	8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх; 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям; 2) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;» «Стаття 4. Основні завдання Фонду державного майна України 1. До основних завдань Фонду державного майна України належать: 1) реалізація державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;» «забезпечення підготовки об'єктів великої приватизації для проведення приватизації, а також продажу на електронних аукціонах об'єктів малої приватизації у кількості понад обсяги продажів, проведених протягом першого півріччя 2019 року;»	Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI «Про Фонд державного майна України» (із змінами) Указ Президента України від 20 вересня 2019 року № 713/2019 «Про невідкладні заходи щодо забезпечення економічного зростання, стимулювання розвитку регіонів та запобігання корупції	Забезпечити процес приватизації об'єктів державної власності та надходження коштів від приватизації державного майна до державного бюджету в обсягах, встановлених законом про державний бюджет. Розробити та супроводити ухвалення змін до базових законів з питань приватизації, підготовки до приватизації, посилення інституційної спроможності Фонду та його територіальних органів. Впровадити удосконалену процедуру підготовки до приватизації та продажу об'єктів, здатну щорічно опрацьовувати до 500 об'єктів Забезпечити продаж 300+ об'єктів малої приватизації щороку. Розгорнути велику приватизацію на засадах відкритості та прозорості відповідно до оновленого законодавства. Моніторинг та контроль за виконанням умов договорів купівлі-продажу

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
		Напрямок «4. Управління державною та комунальною власністю» Розділу «П. "Стратегічний курс економічної політики до 2030 року» Національної економічної стратегії на період до 2030 року: «Одними з основних завдань Фонду державного майна України є проведення великої та малої приватизації»	Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 3 березня 2021 року № 179	
04 Економічна діяльність	042 Організація ефективного управління державною власністю	«8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх; 9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям; 2) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;» «Стаття 4. Основні завдання Фонду державного майна України 1. До основних завдань Фонду державного майна України належать: 1) реалізація державної політики у сфері приватизації, оренди, використання та відчуження державного майна, а також у сфері державного регулювання оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності; управління об'єктами державної власності, зокрема корпоративними правами держави у статутних капіталах	Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року» Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI «Про Фонд державного майна України» (із змінами) Закон України 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» (із змінами)	Забезпечити надходження до державного бюджету коштів від оренди державного майна, вжити заходів з метою мінімізації витрат від негативного впливу на діяльність орендарів державного майна заходів щодо запобігання поширенню гострої респіраторної хвороби COVID-19. Забезпечити реалізацію функцій орендодавця державного майна через електронну систему ProZorro-Продажі. Забезпечити діджиталізацію процесів оренди державного майна Забезпечити проведення моніторингу сплати дивідендів до державного бюджету господарськими товариствами, що належать до сфери управління Фонду. Забезпечити ефективне управління та проактивний і ефективний контроль за діяльністю підприємств, що входять до сфери управління Фонду, для

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
		<p>господарських товариств, щодо яких прийнято рішення про приватизацію та затверджено план розміщення акцій; товариств, утворених у процесі перетворення (у тому числі шляхом корпоратизації) державних підприємств, що належать до сфери його управління, а також товариств, утворених за участю Фонду державного майна України»</p> <p>Напрямок «4. Управління державною та комунальною власністю» Розділу «П. "Стратегічний курс економічної політики до 2030 року» Національної економічної стратегії на період до 2030 року: «підвищення ефективності управління суб'єктами господарювання, що залишилися в державній та комунальній власності»</p> <p>«Стаття 6. Повноваження уповноважених органів управління 1. Уповноважені органи управління відповідно до покладених на них завдань: 11) ведуть облік об'єктів державної власності, що перебувають в їх управлінні, здійснюють контроль за ефективним використанням та збереженням таких об'єктів; 23) забезпечують надання розпоряднику Єдиного реєстру об'єктів державної власності відомостей про об'єкти державної власності для формування і ведення зазначеного реєстру;»</p>	<p>Постанова Верховної Ради України «Про Програму діяльності Кабінету Міністрів України» від 4 жовтня 2019 року № 188-IX</p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 3 березня 2021 року № 179</p> <p>Закон України 21 вересня 2006 року № 185-V «Про управління об'єктами державної власності» (із змінами)</p>	<p>підвищення (незниження) вартості їх активів та збільшення обсягу дивідендів перерахованих до державного бюджету.</p> <p>Забезпечити систему корпоративної звітності (система корпоративного управління). Забезпечити систему зовнішньої звітності.</p> <p>Забезпечити ведення Єдиного реєстру об'єктів державної власності та удосконалення його ІТ платформи.</p> <p>Забезпечити відкриття та інтеграцію державних реєстрів, які створені та адмініструються Фондом</p> <p>Забезпечення здійснення контролю за дотриманням законодавства структурними підрозділами апарату Фонду та його регіональними відділеннями під час: приватизації, оренди, розпорядження та управління державним майном</p> <p>Забезпечення надання відомостей про об'єкти державної власності (про юридичну особу та державне майно), які перебувають в управлінні Фонду державного майна України, до Єдиного реєстру об'єктів державної власності.</p>

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
04 Економічна діяльність	043 Державне регулювання у сфері оцінки майна	«Стаття 4. Основні завдання Фонду державного майна України 1. До основних завдань Фонду державного майна України належать: б) державне регулювання у сфері оцінки майна, майнових прав та професійної оціночної діяльності;» «Стаття 24. Орган державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності Органом державної влади, який здійснює державне регулювання оціночної діяльності в Україні, є Фонд державного майна України.»	Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI «Про Фонд державного майна України» (із змінами) Закон України від 12 липня 2001 року № 2658-III «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні» (із змінами) Закон України від 5 грудня 2019 року № 354-IX «Про внесення змін до Податкового кодексу України щодо ліквідації корупційної схеми у сфері реєстрації інформації зі звітів про оцінку об'єктів нерухомості та прозорості реалізації майна» Закон України від 06 вересня 2012 року № 5203-VI «Про адміністративні послуги» (із змінами) Закон України від 04 лютого 1998 року № 74/98-ВР «Про Національну програму інформатизації (із змінами)	Забезпечити функціонування Єдиної бази даних звітів про оцінку з прямим, безперешкодним та безоплатним внесенням суб'єктами оціночної діяльності (оцінювачами) до Єдиної бази даних звітів про оцінку та інформації з них про вартість об'єктів нерухомості, а також безперешкодну та безоплатну перевірку нотаріусами факту реєстрації таких звітів в Єдиній базі даних звітів про оцінку. Забезпечити в рамках функціонування Єдиної бази даних звітів про оцінку розробку та впровадження сервісу послуги електронного визначення оціночної вартості та автоматичного формування електронних довідок про оціночну вартість об'єкта нерухомості. Модернізувати реєстр суб'єктів оціночної діяльності та реєстр оцінювачів. Супроводити ухвалення змін до Закону України «Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні», які передбачають нові концептуальні підходи регулювання професійної оціночної діяльності та оцінки майна, зокрема, нерухомого майна.

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
			<p>Положення про Єдиний державний вебпортал електронних послуг, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 04 грудня 2018 року № 1137 «Питання Єдиного державного вебпорталу електронних послуг та Реєстру адміністративних послуг»</p> <p>Розпорядження Кабінету Міністрів України від 30 січня 2019 року № 37-р «Про затвердження плану заходів щодо реалізації Концепції розвитку системи електронних послуг в Україні на 2019 – 2020 роки»</p> <p>Положення про видачу сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності, затверджене наказом Фонду від 14 березня 2002 року № 479, зареєстроване в Міністерстві юстиції України 28.03.2002 за № 312/6600 (зокрема, із змінами, внесеними наказом Фонду від 27.01.2021 № 106)</p>	<p>Розробити та супроводити ухвалення змін до Національних стандартів оцінки щодо приведення їх до засад сучасних Міжнародних стандартів оцінки</p> <p>Запровадити державне регулювання брокерської діяльності у разі прийняття відповідного Закону України.</p> <p>Здійснювати контроль за виконанням оцінювачами та суб'єктами оціночної діяльності умов здійснення оціночної діяльності та дотримання ними законодавства з питань оцінки майна під час проведення оцінки майна</p> <p>Модернізувати систему рецензування звітів про оцінку.</p> <p>Створити сервіс видачі сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності та інтегрувати його до Єдиного державного вебпорталу електронних послуг «Портал Дія».</p>

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
04 Економічна діяльність	044 Створення ефективного інформаційного, кадрового та технічного забезпечення процесів приватизації, управління державною власністю, оцінки майна та оціночної діяльності, а також ефективної системи внутрішніх комунікацій	<p>«8) сприяння поступальному, всеохоплюючому та сталому економічному зростанню, повній і продуктивній зайнятості та гідній праці для всіх;</p> <p>9) створення стійкої інфраструктури, сприяння всеохоплюючій і сталій індустріалізації та інноваціям;</p> <p>2) забезпечення переходу до раціональних моделей споживання і виробництва;»</p> <p>«Стаття 2. Принципи діяльності Фонду державного майна України</p> <p>1. Діяльність Фонду державного майна України ґрунтується на принципах верховенства права, законності, безперервності, відкритості, прозорості та відповідальності.»</p> <p>Напрямок «4. Управління державною та комунальною власністю» Розділу «II. Стратегічний курс економічної політики до 2030 року» Національної економічної стратегії на період до 2030 року: «підвищення інституційної спроможності органів державної влади та органів місцевого самоврядування, відповідальних за стратегічну реформу управління державною та комунальною власністю.»</p>	<p>Указ Президента України від 30 вересня 2019 року № 722/2019 «Про Цілі сталого розвитку України на період до 2030 року»</p> <p>Закон України від 9 грудня 2011 року № 4107-VI «Про Фонд державного майна України» (із змінами)</p> <p>Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Національної економічної стратегії на період до 2030 року» від 3 березня 2021 року № 179</p>	<p>Оновити ІТ та іншу інфраструктуру, необхідну для забезпечення належних умов функціонування Фонду, зокрема електронного документообігу.</p> <p>Удосконалення системи внутрішнього контролю. Забезпечення діяльності з управління ризиками</p> <p>Удосконалити процеси управління персоналом з урахуванням законодавства про державну службу. Забезпечити добір кваліфікованих кадрів, навчання і розвиток персоналу.</p> <p>Провести реорганізацію системи територіальних органів</p> <p>Забезпечити ефективність комунікацій з усіма зацікавленими сторонами, зокрема з громадськістю, журналістами, депутатським корпусом, іншими органами влади.</p> <p>Залучити міжнародну експертну та технічну допомогу до виконання основних завдань Фонду. Посилити співпрацю з міжнародними організаціями.</p>

Продовження таблиці 3.7

1	2	3	4	5
				<p>Забезпечити аналіз та опрацювання законопроектів, внесених до Верховної Ради України народними депутатами України, для запобігання гальмуванню реалізації державної політики.</p> <p>Оцінка функціонування системи внутрішнього контролю та системи управлінської діяльності в цілому і за окремими напрямками діяльності. Розвиток функції внутрішнього аудиту.</p>

Державні підприємства мають бути рентабельними та створюватися у місцях, де є значна кількість державного нерухомого майна потенційно придатного для здачі в оренду [35, с. 39]. Для об'єктів державного нерухомого майна, які потребують ремонту орендна плата має встановлюватися нижче ринкової на певний строк.

Необхідно також зауважити, що орендна плата за використання нерухомого державного майна має бути вигідною для орендарів, оскільки більшість запропонованих об'єктів державної власності потребують ремонту. Орендодавці ж, в особі Фонду державного майна України, його регіональні відділення та представництва мають швидко реагувати на зміни, а саме: ціну, попит і пропозиції на ринку нерухомого майна, тому орендні ставки відповідно до Постанови КМУ від 04.10.1995 р. № 786 «Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції розподілу» [197] мають бути застосовані до орендарів за використання державного нерухомого майна виключно за такими видами діяльності: розміщення фінансових установ, ломбардів, використання цілісних майнових комплексів державних підприємств тютюнової промисловості, лікєро-горілчаної та виноробної промисловості. До всіх інших видів діяльності орендна плата має бути однаковою. В іншому випадку будуть продовжуватися зловживання, щодо здачі в оренду об'єктів за низькими ставками, при тому що жодна комерційна діяльність, тобто діяльність, що має на меті отримання прибутку, не потребує соціальних дотацій.

Саме тому, досить актуальним є прийняття Закону України «Про ріелтерську діяльність» та включення професії ріелтора до класифікатора професій, а Фонду державного майна України – використання ріелторських експертних висновків, із зазначенням реальної вартості об'єктів для здачі в оренду, продажу, для формування цінової політики, ведення статистики, та використання в оцінках, для нарахування податків з продажу об'єктів нерухомості [82]. Прикладом може слугувати законодавство Фінляндії, яким встановлюється обов'язкова сертифікація ріелтерської діяльності, що

проводиться Центральною Торгівельно-промисловою палатою. Регіональними державними органами здійснюється реєстрація ріелтерів та проводиться контроль за виконанням ріелтерами вимог законодавства. Крім того, ріелтер несе персональну відповідальність за якість надання послуг та виступає відповідачем у спорах, щодо дефектів нерухомого майна [27].

Ще одним важливим елементом адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України є відповідальність.

Зауважимо, що юридична відповідальність настає за протиправні винні діяння органів влади, їх посадових осіб або інших суб'єктів управління, вчинення правопорушень і за порушення конкретних норм правових актів, здійснюється в певних процесуальних формах уповноваженими органами (посадовими особами) державної влади [10, с. 526].

При цьому, на законодавчому рівні конкретні види відповідальності передбачені, в основному, для посадових і службових осіб органів виконавчої влади. Так, відповідно до ст. 12 Закону України «Про Фонд державного майна України», працівники Фонду державного майна України, регіональних відділень та представництв за невиконання або неналежне виконання посадових обов'язків несуть кримінальну, адміністративну, дисциплінарну та цивільно-правову відповідальність відповідно до закону.

Висновки до розділу 3

У 2019 році Регіональне відділення ФДМУ по Дніпропетровській області було реорганізовано шляхом об'єднання з Регіональними відділеннями ФДМУ по Запорізькій та Кіровоградській областях.

Спираючись на накопичений досвід, високий потенціал колективу, постійну увагу та ефективну допомогу керівництва та працівників центрального апарату ФДМУ, Регіональне відділення по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях продовжує наполегливу роботу з

виконання поточних та перспективних планів з приватизації та оренди державного майна в регіонах.

Виходячи з предмету дослідження зазначимо саме про адміністративну відповідальність, як вид юридичної відповідальності у державному управлінні, яка настає за неналежне виконання або невиконання посадовими особами своїх обов'язків, тобто за здійснення адміністративного правопорушення [10, с. 531]. Так, відповідно до ст. 14 КУпАП посадові особи підлягають адміністративній відповідальності за адміністративні правопорушення, зв'язані з недодержанням установлених правил у сфері охорони порядку управління, державного і громадського порядку, природи, здоров'я населення та інших правил, забезпечення виконання яких входить до їх службових обов'язків. Наприклад, ч. 3 статті 29 Закону України «Про приватизацію державного і комунального майна» встановлює, що посадові особи державних органів приватизації, інших органів виконавчої влади несуть адміністративну відповідальність у вигляді штрафу за: безпідставну відмову у прийнятті заяви про приватизацію; порушення строків розгляду заяви про приватизацію; порушення умов і порядку проведення конкурсу, аукціону, продажу акцій (часток, паїв); порушення умов і порядку передачі акцій акціонерних товариств, створених у процесі приватизації, корпоратизації, – до восьми встановлених на день вчинення порушення розмірів неоподаткованого мінімуму доходів громадян; необґрунтовану відмову від продажу підприємства (майна, акцій); безпідставну відмову в наданні інформації про об'єкт приватизації до десяти встановлених на день вчинення порушення розмірів неоподаткованого мінімуму доходів громадян.

ВИСНОВКИ

Виходячи з вищезазначеного, вважаємо за необхідне зробити наступні висновки і пропозиції:

Система суб'єктів управління об'єктами державної власності на сьогодні на законодавчому рівні визначена в ст. 4 Закону України „Про управління об'єктами державної власності”. До цих суб'єктів, відповідно до названого Закону, належать Кабінет Міністрів України (далі – Кабмін), Фонд державного майна України (далі – ФДМУ); міністерства та інші органи виконавчої влади, Національна академія наук України, галузеві академії наук; органи, які здійснюють управління державним майном відповідно до повноважень, визначених окремими законами; державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації, а також юридичні та фізичні особи, які виконують функції з управління корпоративними правами держави [2].

Організація управління майном державної власності в Україні полягає зокрема в створенні відповідної системи суб'єктів, уповноважених на здійснення такого управління.

До системи суб'єктів, уповноважених на здійснення функцій з управління майном державної власності в Україні належать Президент України, Верховна Рада України, Кабмін, ФДМУ, міністерства та інші органи виконавчої влади, НАНУ, галузеві академії наук, органи, які здійснюють управління державним майном відповідно до повноважень, визначених окремими законами; державні господарські об'єднання, державні холдингові компанії, інші державні господарські організації, а також юридичні та фізичні особи, які виконують функції з управління корпоративними правами держави.

При цьому як недолік необхідно відмітити те, що Президент України та Верховна Рада України, не визначені Законом України «Про управління

об'єктами державної власності» в числі суб'єктів управління цією власністю.

Основною формою реалізації повноважень суб'єктів управління майном державної власності в Україні – є правові акти управління, шляхом видання яких такими суб'єктами забезпечується здійснення організаційно-розпорядчих повноважень.

До компетенції Кабінету Міністрів України як органу управління майном державної власності в Україні віднесено не лише організаційно-розпорядчі повноваження, але і повноваження із видання нормативних актів управління.

Доцільно розглянути питання щодо віднесення до виключної компетенції Кабінету Міністрів України повноважень зі створення, ліквідації, реорганізацій державних підприємств, установ та організацій, та позбавлення цих повноважень інших органів виконавчої влади (останні, на нашу думку, повинні бути уповноважені вносити відповідні проекти та пропозиції); з цією метою слід внести відповідні зміни до законів України „Про управління об'єктами державної власності”, „Про Кабінет Міністрів України”, „Про центральні органи виконавчої влади”, „Про місцеві державні адміністрації”.

Принаймні в ст. 5 Закону „Про управління об'єктами державної власності” слід обов'язково передбачити право Кабміну приймати рішення щодо створення, реорганізації, ліквідації державних підприємств, установ, організацій (у т.ч. створених іншими органами).

Як недолік необхідно відмітити віднесення Законом України «Про центральні органи виконавчої влади» всіх повноважень з управління об'єктами права державної власності до компетенції міністра як керівника міністерства, керівника іншого центрального органу виконавчої влади. Керівник органу – не є органом виконавчої влади і не може безпосередньо здійснювати всю управлінську діяльність, що належить до компетенції органу. З огляду на таке вбачається за необхідне переглянути відповідні положення, що містяться в ст. 8, 17 названого Закону.

Управління об'єктами державної власності – є одним із основних

завдань міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, які утворюються в Україні.

При цьому передчасним слід визначити впровадження в абз. 3 ч. 2 ст. 17 названого Закону правила, згідно з яким, у разі коли більшість функцій центрального органу виконавчої влади складають функції з управління об'єктами державної власності, що належать до сфери його управління, такий орган утворюється як агентство.

Відповідно до наказу Фонду державного майна України від 06.01.2021 № 5 «Про затвердження переліків об'єктів малої приватизації, що підлягають приватизації в 2021 році», із змінами, до відповідних переліків включено 32 об'єкти державної власності, щодо яких здійснюються заходи з приватизації Управлінням забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області, зокрема: 1 державний пакет акцій (частки) господарського товариства; 5 єдиних майнових комплексів державних підприємств; 18 об'єктів окремого майна (з яких 2 підлягають приватизації шляхом викупу); 7 об'єктів незавершеного будівництва (з яких 1 підлягає приватизації шляхом викупу); 1 об'єкт соціально-культурного призначення.

Протягом звітного періоду:

– на електронні торги було виставлено 13 об'єктів малої приватизації, розташованих на території Запорізької області;

– на порталі vdr.spfu.gov.ua розміщена/оновлена інформація щодо 14 об'єктів;

– укладено 8 договорів купівлі-продажу (далі – ДКП) на суму 2 347,190 тис. грн, без урахування ПДВ (з них 2 227,636 тис. грн – надійшло до Державного бюджету України, 119,554 тис. грн – очікується надходження у 2022 році).

У звітному періоді від оренди державного майна до Державного бюджету України надійшло 19 579,955 тис.грн.

Станом на 30.11.2021 залишаються діючими:

- 459 договорів оренди, укладених Управлінням: у т.ч. 1 – цілісний майновий комплекс державного підприємства та 1 – цілісний майновий комплекс структурного підрозділу державного підприємства; 121 договір оренди з бюджетними організаціями;

- 54 договори оренди, укладені безпосередньо підприємствами-балансоутри-мувачами, по яких Регіональним відділенням погоджений розмір плати за оренду державного майна.

Протягом 2021 року Управлінням укладено 65 договорів оренди державного майна з них: 43 – за результатами проведення аукціонів; 22 – без проведення аукціонів, та продовжено термін дії 141 договору оренди державного майна, з них: 94 – за результатами проведення аукціонів; 47 – без проведення аукціонів.

Відповідно до наказу Фонду від 16.12.2009 № 1998 „Про забезпечення збереження, контролю за використанням та реалізацією пропозицій інвентаризаційних комісій щодо державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств у процесі приватизації, але залишилось у них на балансі” згідно з графіком поквартального проведення перевірок державного майна у звітному періоді проведено перевірки стану утримання, збереження та використання державного майна 1833 об’єктів:

Дніпропетровська область – 939 об’єктів;

Запорізька область – 843 об’єктів (всього 2782 інвентарних одиниць);

Кіровоградська область – 51 об’єктів.

Протягом звітного періоду в Регіональному відділенні проведено засідання постійно діючої комісії з розгляду питань стосовно списання державного майна:

в Дніпропетровській області – 3;

в Кіровоградській області – 20;

в Запорізькій області – 9.

Органом приватизації надано погодження на списання 2 об’єктів державного майна відповідно до вимог Порядку списання об’єктів державної

власності: в Дніпропетровській області – 1; в Кіровоградській області – 1; в Запорізькій області – 21.

На виконання постанови Кабінету Міністрів України від 09.11.2011 № 1145 "Про проведення інвентаризації об'єктів державної власності" проведено щорічну інвентаризацію державного майна, оброблені інвентаризаційні відомості за формою №2-б "Відомості про державне майно" станом на 31.12.2020.

На виконання доручення Голови Фонду державного майна України від 29.07.2021 № К/39 проведена позапланова інвентаризація позастатутного майна станом на 01.08.2021; результати оброблені, проаналізовані та внесені до ІППС „ЕТАП-МАЙНО”.

Вся актуальна інформація стосовно об'єктів державної власності внесена в ІППС „ЕТАП-МАЙНО” по 12373 об'єктів, у тому числі результати інвентаризації державного майна.

В Дніпропетровській області оформлено право власності за державою на 11 об'єктів позастатутного майна; в Запорізькій області – 21; Кіровоградській області – 0.

У 2022 році планується проведення перевірок позастатутного майна згідно графіків перевірок; забезпечити проведення щорічної інвентаризації державного майна, яке не увійшло до статутних капіталів господарських товариств під час приватизації, але залишилось у них на балансах; продовжити роботу по передачі державного майна у комунальну власність територіальних громад на виконання доручення Прем'єр-міністра України від 14.01.202 № 408/1/1-21.

За 2021 рік взято на контроль 38 договорів купівлі-продажу:

Дніпропетровська область – 20 договорів,

Запорізька область – 8 договорів,

Кіровоградська область – 10 договорів.

Протягом 2021 року здійснено контроль за 107 договорами:

Дніпропетровська область – 65 договорів,

Запорізька область – 23 договори,

Кіровоградська область – 19 договорів,

що становить 100% від запланованих контрольних заходів на 2021 рік.

У 2021 році за результатами проведених перевірок, внаслідок виконання покупцями взятих на себе зобов'язань у повному обсязі, знято з контролю 44 договорів:

Дніпропетровська область – 25 договорів,

Запорізька область – 8 договорів,

Кіровоградська область – 11 договорів.

За результатами проведених перевірок встановлено неналежне виконання умов по 35 договорах:

Дніпропетровська область – 30 договорів,

Запорізька область – 4 договори,

Кіровоградська область – 1 договір,

що становить 33% від загальної кількості проведених контрольних заходів у 2021 року.

Юридичним управлінням Регіонального відділення прийнято участь у 948 судових засіданнях, з них:

Дніпропетровська область - 778 судових засідань

Запорізька область – 117 судових засідань

Кіровоградська область - 53 судових засідання

З них за дорученням ЦА ФДМУ – 76 судових засідань

Підготовлено 1912 документів (відповіді на запити фізичних та юридичних осіб, а також правоохоронних органів, претензії, позовні заяви, апеляційні та касаційні скарги та інші процесуальні документи).

В судовому розгляді знаходяться судові справи за позовами про стягнення заборгованості з орендної плати, пені та неустойки на загальну суму 32 123 758,00 грн.

Регіональне відділення здійснює комплекс заходів для забезпечення прозорості процесів приватизації і оренди державного майна та

інформування підприємництва регіону про можливості, які відкривають вказані напрямки.

Проведено та взято участь в 70 заходах із залученням представників бізнес-середовища:

Дніпропетровська область – 26

Запорізька область – 23

Кіровоградська область - 21

Керівництвом Регіонального відділення прийнято участь в 2 Міжнародних та 3 регіональних інвестиційних форумах:

Дніпропетровська область – 2

Запорізька область – 3

Серед масштабних заходів із залученням великої кількості учасників варто виділити:

– спільний захід РВ ФДМУ та Комітету з питань інвестиційної діяльності та приватизації Національної асоціації адвокатів України (онлайн, Київ-Дніпро, лютий)

– засідання круглого столу «Обговорення інфраструктури підтримки малого та середнього бізнесу Запорізької області в умовах COVID-19» (Запоріжжя, червень),

– проєкт COVID-19 Бізнес-клініки Дніпра на тему: «Економічні тренди в період пандемії. Можливості, інфраструктура, досвід бізнесів» (Дніпро, вересень);

– Invest Forum (Запоріжжя, жовтень);

– Регіональний форум "Євроінтеграція 2021" (Дніпро, грудень);

– Міжнародний форум інтеграції та кооперації InCo Forum 2021 (Запоріжжя, грудень);

– а також зустрічі заступника Голови Фонду державного майна України Костянтина Кошеленка з представниками ділових кіл (Запоріжжя, липень).

Укладено Меморандуми про співпрацю з Територіальними відділеннями:

- ✓ Всеукраїнської громадської організації «Асоціація платників податків України»;
- ✓ Федерації роботодавців
- ✓ Регіональним відділенням та Дніпропетровським регіональним відділенням Всеукраїнської Асоціації органів місцевого самоврядування „Асоціація міст України”.

В рамках взаємодії з Дніпропетровським регіональним відділенням Всеукраїнської Асоціації органів місцевого самоврядування „Асоціація міст України” проведено 5 семінарів для представників громад з розгляду проблемних питань у сфері управління майном

Триває співпраця з органами державної влади та місцевого самоврядування з питань ефективного використання майна (понад 40 зустрічей та онлайн заходів, у тому числі зустрічі, наради, Zoom-конференції з ОТГ щодо прийняття державного майна у комунальну власність).

Діяльність Регіонального відділення широко висвітлюється в соціальних мережах та регіональних ЗМІ (понад 2000 публікацій та дописів). Також було ініційовано або прийнято участь на запрошення у 39 ефірах на регіональних теле- і радіоканалах.

Дніпропетровська область – 17;

Запорізька область – 11;

Кіровоградська область – 6.

Пропонуємо такі заходи щодо вдосконалення організаційно-економічного механізму роботи Регіонального відділення Фонду державного майна України по Запорізькій області в сучасних умовах:

–планування надходження коштів до державного бюджету за оренду державного майна з урахуванням кількості укладених договорів та прогнозованої динаміки на майбутній рік.

–забезпечення прозорості фінансових потоків;

- досягнення збалансованої структури доходів та видатків бюджетних коштів;
- використання механізмів та методів цільового фінансування видатків на експлуатацію, утримання та ремонт об'єктів державної власності;
- залучення максимальної кількості державного майна в економічний обіг;
- розвиток концесійних відносин;
- контроль за залученням інвестицій відповідно до умов договорів купівлі-продажу пакетів акцій, об'єктів малої приватизації та об'єктів незавершеного будівництва;
- погашення кредиторської заборгованості підприємств із платежів усіх рівнів.

Під час удосконалення організаційної системи обліку об'єктів права державної власності та в процесі дерегулювання підприємницької діяльності доцільно розглянути питання щодо об'єднання даних ЄДРПОУ та державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців, поєднання функцій двох держателів різних реєстрів в одному органі, та забезпечення повного узгодження даних єдиного реєстру об'єктів державної власності з даними вказаних реєстрів.

Сучасний стан адміністративно-правового регулювання організаційної системи управління майном державної власності в Україні та активні процеси внесення змін до відповідного законодавства свідчать про те, що подальша розробка порушеної проблеми – є перспективною та актуальною.

СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Алданов Ю. В. Приватизація державного майна як спеціальна підстава набуття права власності: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / Алданов Юрій Валентинович; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2006. 201 с.
2. Аналітична довідка про роботу Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області Регіонального відділення Фонду державного майна України по Дніпропетровській, Запорізькій та Кіровоградській областях та основні показники діяльності за підсумками 2021 року. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia/spf-analytics.html>
3. Аналітична довідка про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна за 9 місяців 2021 року. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/spf-reports/16589.html>
4. Антипенко І. В. Адміністративно-правові засади діяльності державних органів у сфері приватизації: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Антипенко Ірина Вікторівна; Нац. ун-т держ. податк служби України. Ірпінь, 2012. 223 с.
5. Биков Р. Ю. Механізми управління державним майном в Україні: дис. канд. наук з держ. упр.: спец. 25.00.02 / Биков Роман Юрійович; Акад. муніцип. упр. Київ, 2010. 242 с.
6. Гонтаренко Н. С. Адміністративні провадження у сфері використання та розпорядження нерухомим майном. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 6. С. 58-61.
7. Гонтаренко Н. С. Особливості адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України як суб'єкта управління у сфері використання та розпорядження нерухомим майном. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 7. С. 37-41.

8. Гонтаренко Н. С. Приватизаційне провадження у сфері використання та розпорядження нерухомим майном. *Підприємництво, господарство і право*. 2015. № 5. С. 43-47.

9. Гошовський В. С. Особливості адміністративно-правового статусу Фонду державного майна України як центрального органа виконавчої влади зі спеціальним статусом. *Форум права*. 2013. № 1. С. 209-214. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/FP_index.

10. Даценко І. Зміни у законодавстві про управління об'єктами державної власності. Офіційний веб-сайт Міністерства юстиції України. URL: <http://www.derzhreestr.gov.ua/12894>.

11. Діяльність Управління забезпечення реалізації повноважень у Запорізькій області з питань управління державним майном за 2021 рік. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia/spf-management-decisions.html>.

12. Драпіковський О. І. Нерухоме майно: проблеми цілісності об'єкта та адекватності його оцінки / Драпіковський О. І., Іванова І. Б. *Економіка розвитку*. 2010. № 2. С. 66–67.

13. Закон України «Про приватизацію державного і комунального майна» від 18.01.2018 №2269-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2269-19#Text>

14. Закон України «Про акціонерні товариства». Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2008, № 50-51, ст.384. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/514-17#Text>

15. Закон України «Про депозитарну систему України» . Відомості Верховної Ради (ВВР), 2013, № 39, ст.517. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5178-17#Text>

16. Закон України «Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні» . Відомості Верховної Ради України (ВВР), 1996, № 51, ст.292. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/448/96-%D0%B2%D1%80#Text>

17. Закон України «Про управління об'єктами державної власності» . Відомості Верховної Ради України (ВВР), 2006, № 46, ст.456.

<https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/185-16#Text>

18. Закон України № 2939-VI від 13.01.2011 « Про доступ до публічної інформації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2939-17#Text>

19. Захарченко А.М. Щодо правового статусу Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном. URL: http://www.hozpravo.com.ua/conferences/arhiv/uchastnik.php?ELEMENT_ID=470&GO=487.

20. Звіт про роботу Фонду державного майна України та хід приватизації державного майна у 2020 році. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/spf-reports/15965.html>

21. Змін до Орієнтовного переліку регуляторних актів, розроблених та/або прийнятих Фондом державного майна України, затвердженого наказом Фонду державного майна України від 27 вересня 2018 року № 1253 (із змінами). URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/content/fund-regulations-sistemizaciya-regulyatornih-aktiv.html>.

22. Зміни в системі державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: Роз'яснення Міністерства юстиції України від 27.05.2011 р. URL: <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/n0035323-11/print1395859172771801>.

23. Іваненко Я. Л. Адміністративні неюрисдикційні провадження: дис. канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Іваненко Яна Леонідівна; Київський міжнародний ун-т. Київ, 2011. 213 с.

24. Інформація за результатами проведеної роботи щодо виконання Указу Президента України від 24 березня 2014 року № 334 «Питання державного майна, що забезпечує діяльність Президента України». URL: <http://www.dus.gov.ua/284.1370.0.0.1.0.phtml>.

25. Інформація про здійснення Фондом державного майна України регуляторної діяльності у 2021 році. URL: <https://www.spfu.gov.ua/userfiles/files/regulator21.pdf>

26. Каменська Н. П. Актуальні питання адміністративного процесу: теоретичний погляд. *Юридичний науковий електронний журнал*; ДВНЗ

«Запорізький національний університет». 2013. № 1. С. 87-90. URL: http://www.lsej.org.ua/1_2013/ukr/Kamenska.pdf

27. Контроль виконання умов договорів купівлі-продажу об'єктів приватизації, розташованих на території Запорізької області, та аналіз результатів виконання покупцями взятих на себе зобов'язань за 2021 рік. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia/spf-contract-performance.html>

28. Кравчук О.О. Управління державною власністю: адміністративно-правові засади: монографія. К.: НТУУ «КПІ», 2013. 444 с.

29. Круглов В. В. Основні напрями вдосконалення механізмів управління державним майном. URL: <http://www.dbuara.dp.ua/zbirnik/2012-01%287%29/12kvvudm.pdf>.

30. Наказ ФДМУ від 02.05.2018 № 592 «Про затвердження Типового договору про продаж об'єкта малої приватизації між організатором аукціону та оператором електронного майданчика». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0624-18#Text>

31. Наказ ФДМУ від 06.04.2018 № 486 «Про затвердження Положення про діяльність аукціонної комісії для продажу об'єктів малої приватизації та Положення про діяльність аукціонної комісії для продажу об'єктів великої приватизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0529-18#Text>

32. Наказ ФДМУ від 22.05.2018 № 675 «Про затвердження Порядку подання та розгляду заяв про включення об'єктів права державної власності до відповідного переліку об'єктів великої або малої приватизації, що підлягають приватизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0730-18#Text>

33. Ослунд А., Пасхавер О. Пропозиції для України: 2010 час для реформ. URL: http://c-e-d.info/img/pdf/PfU_UKR_for_site.pdf.

34. Про акціонерні товариства: Закон України від 17 верес. 2008 р. № 514-VI. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/laws/show/514-17.

35. Про оптимізацію системи центральних органів виконавчої влади: Указ Президента України від 9 груд. 2010 р. №1085/2010. URL: www.president.gov.ua/ru/documentz/12584.html.

36. Про відновлення платоспроможності боржника або визнання його банкрутом: Закон України від 14 трав. 1992 р. № 2343-XII. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/2343-12.

37. Про господарські товариства: Закон України від 19 верес. 1991 р. № 1576-XII. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/1576-12.

38. Про Державну програму приватизації: Закон України від 13 січ. 2012 р. № 4335-VI. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/4335-17.

39. Про затвердження Порядку списання об'єктів державної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 8 листоп. 2007 р. № 1314. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/1314-2007-%D0%BF.

40. Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 лип. 2007 р. № 832. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/832-2007-%D0%BF.

41. Про Положення про Державне агентство України з управління державними корпоративними правами та майном: Указ Президента України від 13 квіт. 2011 р. № 451/2011. URL: www.president.gov.ua/documentz/13432.html.

42. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04 берез. 1992 р. № 2163-XII. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/2163-12.

43. Про управління об'єктами державної власності: Закон України від 21 верес. 2006 № 185-V. URL: www.zakon2.rada.gov.ua/lawz/zhov/185-16.

44. Приватизація наосліп. Розглянуто Колегією Рахункової палати 24 трав. 2011 р. URL: www.as-rada.gov.ua/control/main/uk/publzh/article/16736933.

45. Питання державного майна, що забезпечує діяльність Президента

України: Указ Президента України від 24.03.2014 р. № 334/2014 / *Офіційний вісник України*. 2014. № 26. Ст. 763.

46. Питання оптимізації діяльності центральних органів виконавчої влади системи юстиції: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.01.2015 р. № 15. *Офіційний вісник України*. 2015. № 6. Ст. 127.

47. Пількевич В. Л. Організаційно-правове забезпечення управління державним майном України: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.07 / Віталій Людвікович Пількевич; НАН України, Інститут держави і права ім. В. М. Корецького. Київ, 2006. 220 с.

48. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку здійснення контролю за виконанням функцій з управління об'єктами державної власності та критеріїв визначення ефективності управління об'єктами державної власності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/832-2007-%D0%BF#Text>

49. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку подання фінансової звітності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/419-2000-%D0%BF#Text>

50. Постанова КМУ «Про затвердження Порядку формування та реалізації дивідендної політики держави». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/702-2007-%D0%BF#Text>

51. Постанова КМУ від 10.05.2018 № 387 «Про затвердження Порядку подання уповноваженими органами управління державним органам приватизації пропозицій щодо включення об'єктів права державної власності до переліку об'єктів, що підлягають приватизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/387-2018-%D0%BF#Text>

52. Постанова КМУ від 10.05.2018 № 389 «Про затвердження Порядку передачі (повернення) функцій з управління майном державних підприємств, функцій з управління пакетами акцій (частками) у зв'язку з прийняттям рішення про приватизацію або про припинення приватизації об'єкта приватизації». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/389-2018-%D0%BF#Text>

53. Постанова КМУ «Про затвердження Основних

концептуальних підходів до підвищення ефективності управління корпоративними правами держави». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/155-2004-%D0%BF#Text>

54. Про затвердження Порядку оскарження результатів перевірки виконання умов договору купівлі-продажу об'єкта приватизації у державному органі приватизації: Наказ Фонду державного майна України від 07.04.2005 р. № 878. *Офіційний вісник України*. 2005. № 17. Ст. 924.

55. Про затвердження Порядку подання та розгляду заяв на приватизацію: Наказ Фонду державного майна України від 01.07.1997 р. № 683. *Офіційний вісник України*. 1997. № 36. Ст. 176.

56. Про затвердження Порядку проведення конкурсу на право оренди державного майна: Постанова Кабінету Міністрів України від 31.08.2011 р. № 906. *Офіційний вісник України*. 2011. № 67. Ст. 2567.

57. Про затвердження Порядку продажу об'єктів малої приватизації шляхом викупу, на аукціоні (в тому числі за методом зниження ціни, без оголошення ціни), за конкурсом з відкритістю пропонування ціни за принципом аукціону: Наказ Фонду державного майна України від 02.04.2012 р. № 439. *Офіційний вісник України*. 2012. № 38, № 39. Ст. 1440.

58. Про Методику розрахунку орендної плати за державне майно та пропорції її розподілу: Постанова Кабінету Міністрів України від 04.10.1995 р. № 786. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/786-95-%D0%BF/print1443179388115507>.

59. Про Міністерство економічного розвитку і торгівлі України: Указ Президента України від 31.05.2011 р. № 634/2011 *Офіційний вісник України*. 2011. № 41. Ст. 1666.

60. Про оренду державного та комунального майна: Закон України від 10.04.1992 р. № 2269-ХІІ. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 30. Ст. 416.

61. Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні: Закон України від 12.07.2001 р. № 2658-ІІІ. *Відомості*

Верховної Ради України. 2001. № 47. Ст. 251.

62. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Закон України від 03.03.1998 р. № 147/98-ВР *Відомості Верховної Ради України*. 1998. № 34. Ст. 228.

63. Про передачу об'єктів права державної та комунальної власності: Постанова Кабінету Міністрів України від 21.09.1998 р. № 1482 *Офіційний вісник України*. 1998. № 38. Ст. 34.

64. Про перелік майнових комплексів державних підприємств, організацій, їх структурних підрозділів основного виробництва, приватизація або передача в оренду яких не допускається: Декрет Кабінету Міністрів України від 31.12.1992 № 26–92. *Офіційний вісник України*. 1993. № 11. Ст. 96.

65. Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації: Закон України від 07.07.1999 р. № 847-XIV. *Відомості Верховної Ради України*. 1999. № 37. Ст. 332.

66. Про перелік об'єктів права державної власності, що не підлягають приватизації, та деякі питання діяльності об'єктів, що виключаються з такого переліку: Проект Закону від 22.12.2014 р. № 1567. URL: http://w1.c1.rada.gov.ua/pls/zweb2/webproc4_1?pf3511=53060.

67. Про порядок підготовки, видання, подання на державну реєстрацію та систематизацію нормативно-правових актів Фонду державного майна України: Наказ Фонду державного майна України від 08.04.2013 р. № 464. URL: <http://document.ua/pro-vnesennja-zmin-do-nakazu-fondu-vid-13-lyutogo-2004-roku--doc140845.html>.

68. Про приватизацію державного майна: Закон України від 04.03.1992 р. № 2163-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 24. Ст. 348.

69. Про приватизацію невеликих державних підприємств (малу приватизацію): Закон України від 06.03.1992 р. № 2171-XII. *Відомості Верховної Ради України*. 1992. № 24. Ст. 350.

70. Про припинення Агентства держмайна України шляхом

реорганізації (перетворення): Наказ Державного агентства України з управління державними корпоративними правами та майном від 22.02.2013 р. № 32.

71. Про рішення Ради національної безпеки і оборони України від 15 лютого 2008 року «Про забезпечення національних інтересів і національної безпеки у сфері приватизації та концептуальні засади їх реалізації»: Указ Президента України від 06.03.2008 р. № 200/2008. *Офіційний вісник України*. 2008. № 7. Ст. 350.

72. Про Стратегію сталого розвитку «Україна 2020»: Закон України від 12.01.2015 р. № 5/2015. *Офіційний вісник України*. 2015. № 4. Ст. 67.

73. Про схвалення Концепції Державної цільової програми розвитку земельних відносин в Україні на період до 2020 року: Розпорядження Кабінету Міністрів України від 17.06.2009 р. № 743-р. *Офіційний вісник України*. 2009. № 51. Ст. 1760.

74. Про управління корпоративними правами держави: Постанова Кабінету Міністрів України від 15.05.2000 № 791 *Офіційний вісник України*. 2000. № 20. Ст. 827.

75. Про Фонд державного майна України: Закон України від 09.12.2011 р. № 4107-VI *Відомості Верховної Ради України*. 2012. № 28. Ст. 311.

76. Проект наказу Фонду державного майна України «Про затвердження Змін до Положення про видачу сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності та до Положення про порядок анулювання сертифікатів суб'єктів оціночної діяльності – суб'єктів господарювання та їх поновлення після анулювання» (доопрацьований). URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/documents/press-list/fund-regulations-publication/16665.html>

77. Разіна О. П. Теоретична концептуалізація понять «нерухомість», «ринок нерухомості» у світлі формування ринку нерухомості України. *Інвестиції: практика та досвід*. 2010. № 8. С. 53–55.

78. Результати конкурсу з відбору суб'єктів оціночної діяльності, який

відбувся в Регіональному відділенні ФДМУ по Запорізькій області 15.03.2019. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia/spf-estimate-competitions-results.html>

79. Ринок нерухомості: Навч. посіб. / [д.е.к., професор А. М. Асаул, д.е.к., професор В. І. Павлов, д.е.к., професор І. І. Пилипенко, д.е.к., доц. Н. В. Павліха, к.е.н. доц. І. В. Кривов'язюк]. Київ: ІВЦ Держкомстату України, 2004. 387 с.

80. Рудченко О. Управління державним сектором: проблеми та перспективи / О. Рудченко, М. Шкільняк // Соціально-економічні проблеми і держава. 2011. № 2 (5). URL: <http://elartu.tntu.edu.ua/bitstream/123456789/1513/1/11royptp.pdf>.

81. Сайт Регіонального відділення по Запорізькій області Фонду державного майна України. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/regions/zaporizhia.html>

82. Сайт Фонду державного майна України. URL: <https://www.spfu.gov.ua/ua/content/fund-apparatus.html>

83. Сенчук В. В. Правове забезпечення реєстрації нерухомого майна та прав на нього в Україні: історико-правовий: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.01 / В. В. Сенчук; Ін-т законодавства ВР України. К., 2009. 189 с.

84. Серебрякова Ю. О. Договір оренди державного та комунального нерухомого майна: монографія / Ю. О. Серебрякова, М. Л. Шелухін; Донец. юрид. інститут ЛДУВС ім. Е. О. Дідоренка. Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (донецьке відділення), 2010. 183 с.

85. Слободянюк С. О. Цивільно-правове регулювання державної реєстрації речових прав на нерухоме майно: дис. ... канд. юрид. наук: спец. 12.00.03 / Слободянюк Сергій Олександрович; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. Київ, 2012. 214 с.

86. Трикоза Т. Функції щодо реєстрації речових прав нерухомість перейдуть до місцевої влади / Т. Трикоза, В. Веремко // Закон і Бізнес 2015. № 42. URL: <http://zib.com.ua/ua/print/119235->

funkcii_schodo_reestracii_rechovih_prav_na_neruhomist_pereyd.html

87. Шкільняк М. М. Державна власність: методи ефективного управління. *Вісник ЖДТУ*. 2008. № 4. С. 254-259.

88. Шкільняк М. М. Механізм управління державною власністю в системі національної економіки: автореф. дис. ... д-ра екон. наук: спец. 08.00.03 / Шкільняк Михайло Михайлович; Тернопільський національний економічний ун-т. Тернопіль, 2009. 38 с.

89. Щодо анулювання сертифіката суб'єкта оціночної діяльності: Наказ Фонду державного майна України від 29.10.2012 р. № 13942/12. URL: <http://new.spfu.gov.ua/ua/documents/2013.html>.